

Aves Visum

natuur- en vogelwacht 'Rotta'
nummer 122 december 2012

Natuur- en Vogelwacht 'Rotta'

Hoeksekade 164
2661 JL Bergschenhoek
e-mail: info@rotta-natuur
website: <http://www.rotta-natuur.nl>
Triodos Bank 25.44.05.223

Opgericht 9 februari 1982.
Aangewezen door de Belastingdienst als algemeen nut beogende instelling, ANBI.
Ingeschreven bij de KvK Haaglanden nr. 40464998.

Lidmaatschap:
€ 10,- per jaar voor volwassenen.
€ 5,- per jaar voor jeugd tot 18 jaar.
Donateurs: minimaal € 10,- per jaar.

Verenigingsgebouw
Natuurcentrum Trefpunt Rotta
Hoeksekade 164
2661 JL Bergschenhoek

Openingstijden:

donderdag: 10:00 u.-16:00 u.
zaterdag: 12:00 u.-16:00 u.
zondag: 12:00 u.-16:00 u. (mei t/m augustus)

Trefpunt Beheer: ad.somers@hetnet.nl
Ad Somers 06-229 085 77

Bestuur

Voorzitter rienvandervorm@hetnet.nl
Rien van der Vorm 06 - 278 900 77
regiocontacten 079 - 593 12 62
Vice-voorzitter a.j.deurloo@gmail.com
Aad Deurloo 06-410 435 62
cursussen, Aves Visum
Secretaris ariavanballegoie@gmail.com
Aria van Ballegoie 010-455 22 61
cursussen, uilen en roofvogels
Penningmeester jannoppers@gmail.com
Jan Noppers 010-418 47 76
Leden
Henk Zomer h.zomer5@upcmail.nl
excursies, weekenden 010-455 10 20
Betsy van Meijgaarden aadbets@xs4all.nl
kinderactiviteiten, promotie 010-529 85 80
Jaap van Lien jaapvanlien@gmail.com
ruimtelijke ordening, regioplannen 010- 511 37 33
Jesse Keyzer jessekeyzer@gmail.com
kandidaat bestuurslid 06-385 953 04

Ledenadministratie

Cor van de Lustgraaf puravid@kpnplanet.nl

Website

Chris van Rijswijk cdvrijswijk@gmail.com

Colofon

Verenigingsblad van Natuur- en Vogelwacht 'Rotta'
Nummer 122, december 2012, jaargang 32
Oplage 650 exemplaren.
Verschijnt in maart, juni, september en december in de tweede week van de maand.

Redactie:

Machiel Brinkhorst, Aad Deurloo, Jan Mudde
Redactieadres:
avesvisumredactie@gmail.com

Druk: Editoo BV, Arnhem

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen in te korten, te wijzigen en te weigeren, zo mogelijk in overleg met de auteurs.

Overname van artikelen uitsluitend toegestaan met bronvermelding.

Copyright van foto's blijft bij de fotograaf.

Inleveren van kopij voor de volgende Aves Visum voor 10 februari 2013, Aves Visum verschijnt dan in de tweede week van maart 2013.

Inhoud

Van het bestuur	3
Van de redactie	3
Aankondiging ALV	3
Werkgroepen	4
Nieuwe leden	4
De Roerdomp, de geduldige reiger	5
Natuur Digitaal	6
Kaapse Bossen	7
Sovon stadsvogelmeetnet	8
Rotta cursussen 2013	9
Rotta smoelenboek	10
De Blauwe Reiger	11
Tellen voor het goede doel, puur eigen belang!	15
De zwamvlok	17
Natuurexcursie Rotta-Rangers: vruchten en zaden	18
Zorg goed voor de egels	18
Ruimtelijke ontwikkelingen in de Noordrand	20
Rotta Natuurwerk	21
Activiteitenkalender december 2012 t/m maart 2013	22
Mystery Bird	24

Bij de voorplaat

Grote foto:

Roerdomp (*Botaurus stellaris*) © Chris van Rijswijk
(www.birdshooting.nl)

Kleine foto's van links naar rechts:

Rotta Natuurwerk is nu ook herkenbaar in het veld © Klaas Verschoor
Kleine bundelzwam (*Pholiota mutabilis*) op rottend hout bij het Trefpunt © Jan Mudde
Roodborst (*Erithacus rubecula*) op een tuinhok © Aad Deurloo

Van het bestuur

Rien van der Vorm

Het bestuur van Rotta beraadt zich momenteel over de toekomst van de vereniging. Nu zou u kunnen denken, gaat het niet goed met Rotta? Gelukkig, het gaat juist erg goed! Dat is dan ook de reden dat het bestuur gaat nadenken, hoe nu verder? Want het bestuur zit er in de huidige samenstelling al behoorlijk lang, de leeftijd van de meesten is boven de oude pensioenleeftijd. Hoewel er versterking is gekomen van een lid van Jong Rotta, moeten wij er rekening mee houden dat meerdere bestuursleden hebben aangegeven dat de rek er uit is voor hen.

Persoonlijk heb ik besloten dat ik op mijn 70-ste verjaardag alleen nog gewoon lid wil zijn van Rotta en alleen nog actief in de werkgroep Rotta Natuurwerk. Ik heb vandaag een rekensommetje gemaakt dat ik in de 30 jaar voor Rotta gemiddeld 20 uur per week is dus 30.000 uur van mijn vrije tijd in dienst van de natuur (en Natuur- en vogelwacht Rotta) ben geweest. Lijkt mij genoeg, maar ik ga door op een lager niveau, kan toch niet zonder.

Hoe zou de toekomst van het bestuur eruit kunnen zien? Op mijn verzoek gaan alle bestuursleden bij zichzelf te rade hoelang zij nog denken door te willen gaan. Omdat wij uit ervaring weten dat het moeilijk is nieuwe bestuursleden te vinden, kun je denken aan het volgende: wij gaan werken met een dagelijks bestuur (DB), aangevuld met 2 leden, samen 5 leden. Daarnaast gaan de werkgroepen zelfstandiger werken en benoemen uit hun midden een contactpersoon naar het DB. Om de taken overzichtelijk te houden zou je kunnen bepalen dat een lid van het DB minimaal 3 en maximaal 6 jaar actief moet/mag zijn.

Dit zijn op dit moment alleen nog maar voorstellen van de voorzitter. Het bestuur gaat zich hier de komende maanden over beraden en u zult daar als lid van Rotta zeker meer over gaan horen. Ik hoop wel dat er dan leden zijn die zich verantwoordelijk voelen en hun steentje bij willen dragen, ook in het bestuur; zonder jullie gaat het niet lukken in de toekomst!

Aankondiging Algemene Ledenvergadering dinsdag 26 maart 2013

De algemene ledenvergadering waarin het bestuur in het gedeelte voor de pauze rekening en verantwoording aflegt aan de leden voor het door haar gevoerde beleid in het afgelopen jaar wordt gehouden op dinsdag 26 maart 2013. Aanvang 20.00 uur. Het Trefpunt is open vanaf 19.30 uur. De stukken voor de ALV zullen worden gepubliceerd in het maartnummer van Aves Visum.

Na de pauze neemt Ellen Beckmann ons mee naar haar geliefde Akerdijkse Plassen. In een fantastische lezing maken we kennis met dit prachtige gebied dat onder de rook van Rotterdam en pal naast de A13 ligt. Een jaar lang heeft Ellen vastgelegd wat er gebeurt met de flora en fauna van dit pareltje van Natuurmonumenten.

Van de redactie

Met de voor u liggende Aves Visum is het eerste jaar in nieuwe stijl afgerond. Ook nu zijn we er weer in geslaagd om een blad met een brede diversiteit te maken. Dat de opzet van de nieuwe vorm is aangeslagen blijkt uit de diverse adhesiebetuigingen van een aantal leden en ook van officiële instanties, zoals Sovon. Daar zijn we als redactie zeer blij mee.

In de laatste drie maanden is er weer veel gebeurd, zo is er een geheel nieuwe agenda voor 2013 gemaakt. Deze is in digitale vorm, ook hier is gebruik gemaakt van de moderne mogelijkheden. Voor iedereen te vinden op de website onder het hoofdje "Agenda". Als u daar klikt op de aangekondigde activiteit, dan komt er een nadere omschrijving van die activiteit in beeld. Wij bieden u daarmee veel meer informatie dan eerst mogelijk was. Alle reden dus om vaker op de website te kijken.

In tussen wordt er door de werkgroep van docenten en oud-cursisten hard gewerkt aan een nieuwe opzet van de cursus "Vogelherkenning voor beginners". We gaan met deze nieuwe opzet in 2013 beginnen. U kunt zich nu reeds opgeven voor de cursus Voor de data zie pagina 9.

Naast de cursus vogelherkenning is er ook een cursus over Libellen gepland Zie ook hiervoor pagina 9.

Voor de aanleg van een parkeerterreintje (24 plaatsen) tegenover ons gebouw is door het Recreatieschap Rotterdam groen licht gegeven. Nu is het wachten op de aanpassing van het bestemmingsplan van de gemeente Lansingerland. We hopen dat u er bij de geplande cursussen gebruik van kunt maken.

De Algemene Leden Vergadering is gepland op dinsdag 26 maart 2013, start om 20.00 uur. Zaal open vanaf 19.30 uur. Zet u deze datum alvast in uw agenda?

Wij wensen u allen gezellige dagen toe in december met een goede jaarwisseling en een natuurrijk 2013.

Heeft u suggesties, op en of aanmerkingen of wilt u uw eigen natuurervaringen met ons delen via een bijdrage in Aves Visum? Neemt u dan contact met ons op.

De redactie,

Machiel Brinkhorst, Aad Deurloo en Jan Mudde
avesvisumredactie@gmail.com

Weet jij al welke verzekering je af wilt sluiten?

Dan heb je genoeg aan een website waar dat snel kan. **www.oorddirect.nl** is zo'n site. Je vindt daar verschillende verzekeringen tegen hele scherpe prijzen.

Adfiz
Adviseurs in Financiële Zekerheid

...of twijfel je nog?

Ook als je het nog niet weet, kun je bij ons terecht. We adviseren je graag over het afsluiten van de verzekering die bij jou past. Ook andere vragen over je financiën kun je trouwens aan ons stellen. hypotheek, pensioenen... wij zijn ervoor. Bel ons gewoon op om een afspraak te maken. We zitten vlakbij je in de buurt.

Oord Assurantiën. Helemaal van nu. Helemaal voor u.

Noorderparklaan 20, Postbus 8, 2660 AA Bergschenhoek T (010) 440 07 88, www.oordbv.nl

Werkgroepen

Rotta Kapoentjes

Rotta Rangers

info en aanmelden bij
Gert Jansen

Jong Rotta

info en aanmelden bij
Mirjam van Donselaar

Rotta Natuurwerk

info en aanmelden bij
Rien van der Vorm

Rotta Onderzoek

Dick Hoek
Planten
Jesse Keyzer
Vogels, Zoogdieren, Algemeen
Jan Mudde
Vogeltellingen, Insecten, Digitaal

Rotta Actief!

info en aanmelden bij
Jan Noppers

Rotta Varia

info bij
Ad Somers

Rotta Promotie

info en aanmelden bij
Betsy van Meijgaarden

Rotta Mediatheek

info bij
Jan Mudde

activiteiten voor 4 t/m 6 jaar

activiteiten voor 7 t/m 12 jaar
jansen.gert@gmail.com
010-511 57 20

activiteiten vanaf 13 jaar

mirjamvandongelaar@gmail.com
06-292 098 09

werken in de natuur

rienvandervorm@hetnet.nl
079-593 12 62

tellingen flora en fauna

dickhoek@planet.nl
06-512 376 29
jessekeyzer@gmail.com
06-385 953 04

jan.mudde@gmail.com

06-110 182 25

o.a. onderhoud Trefpunt Rotta

jannoppers@gmail.com
010-418 47 76

activiteiten in Trefpunt Rotta

ad.somers@hetnet.nl
06-229 85 77

promotie en PR-activiteiten

aadbets@xs4all.nl
010-529 85 80

mediatheek en archief

jan.mudde@gmail.com
06-110 182 25

Nieuwe leden

mw. G. Mets-Wiggers, Moerkapelle
mw. Lotte Overbeek, Berkel en Rodenrijs
mw. Anneliet Hartman, Berkel en Rodenrijs
hr. Carlo Schep, Moerkapelle
mw. Tinke Lutgerink-Vanthoor, Rotterdam
dhr. Cor van Gelderen, Moordrecht
hr. C.C. Jansen en mw. C.J. Jansen-Maan, Berkel en Rodenrijs
mw. M.E.H.G. Le Clercq, Berkel en Rodenrijs
dhr. B. Klapwijk, Berkel en Rodenrijs
dhr. A. Arbman, Bergschenhoek
dhr. Maurice van Veen, Bleiswijk
dhr. Cas Barendregt, Rotterdam
dhr. Roel Stutvoet, Berkel en Rodenrijs

Van harte welkom bij de vereniging, en kom snel eens langs bij onze activiteiten of gewoon zomaar op donderdag of zaterdagmiddag bij het Natuurcentrum Trefpunt Rotta! Daar is altijd de koffie bruin!

De Roerdomp, de geduldreiger

Jan Mudde

Als hekkensluiter van het jaarthema “reigers” op de voorplaat is de beurt aan de soort die in ons werkgebied waarschijnlijk vaker voorkomt dan we weten. Mijn eerste kennismaking met deze prachtige, mysterieuze vogel was iets buiten ons werkgebied. Op 3 januari 1980 was ik in de Ackerdijksche Plassen. Het was een zure winterdag met wat lichte neerslag. Vanaf het dammetje waar nu de stalen uitkijktoren staat, keek ik uit over de polder en de plas. Plots steeg er uit de rietzoom van de plas een vreemde bruine vogel op. De vlucht was zwaar en reigerachtig maar snel en de forse snavel was goed zichtbaar. Het lichtbruine, zwaar gestreepte verenpak viel op. Dat het om een reiger ging had ik snel door maar welke? Gelukkig hebben we er in Nederland niet zoveel dus met mijn trouwe metgezel van toen, de Petersons, was de determinatie snel rond.....Ik had net mijn eerste Roerdomp gezien, er zouden er nog vele volgen.....

Herkennen en ontdekken

De Roerdomp is een vogel met een zeer verborgen leefwijze. Zowel in het broedseizoen als daarbuiten. Met zijn lengte van ca. 75 cm en een spanwijdte van meer dan een meter zou je zeggen dat deze vogel er uit moet springen. Echter door zijn lichtbruine basiskleur met donkere lengte strepen en vlekjes kan hij zich uitstekend camoufleren in zijn geliefde biotoop, het uitgestrekte overjarige waterrietland. Daarbij is het de enige vogel in Nederland die ook graag voor paal staat; als een Roerdomp verstoord wordt of denkt gevaar te bespeuren dan strekt hij zijn snavel recht boven zijn lichaam en rekt zijn hals en daardoor versmelt hij geheel met de achtergrond van rietstengels waar hij tussen staat. Door dit alles kan het jaren duren voor je als vogelaar je eerste Roerdomp ziet....vandaar ook de bijnaam geduldreiger.

Het meest opvallende van de Roerdomp is misschien wel zijn baltsroep. Een zeer verdragend diep en luid *whoemp*. Deze roep die vaak enkele malen herhaald wordt met een interval van 2,5 seconden is werkelijk onmiskenbaar. Sta je heel dichtbij dan hoor je soms ook het voorafgaande zachte snavelgeklepper en het gorgelen gevolgd door de ingeademde *uh*-klank.

De beste kans om een Roerdomp te ontdekken hebben we in ons werkgebied in de winter. Vooral als het een strenge is, met veel sneeuw en ijs! Gedwongen door de honger gaan Roerdampen dan meer overdag en op voor hen vreemde plaatsen als volkstuinen en aan het water gelegen grote gewone tuinen op zoek naar voedsel. Goede plaatsen om in het vroege voorjaar een Roerdomp te vinden zijn de Wiebertjes en de rietlanden van de Noordoever van de Zevenhuizerplas. Met veel geduld en goed zoeken moet het lukken er één te zien te krijgen!

Voorkomen en verspreiding

Bij ons is de Roerdomp meer een wintergast. Echt grote oppervlakten aan overjarig waterriet hebben we in ons werkgebied niet. Dus broeden, doen ze hier zelden of nooit.

Daarvoor moeten we toch echt nog even naar Meyendel of de Nieuwkoopse Plassen. (Dat zou met de komst van de Willem-Alexanderbaan in de Eendragtspolder wel eens drastisch kunnen gaan veranderen!) De van elders uit het land komende Roerdampen en eventuele trekkers vanuit het verder gelegen oosten vinden op de eerder genoemde plaatsen in ons werkgebied een goede winterverblijfplaats.

Misschien dat we in de komende jaren bij het telwerk voor de nieuwe Vogelatlas (www.vogelatlas.nl) toch op een broedpaar in onze omgeving stuiten. Dat zou heel mooi zijn want landelijk gaat deze prachtige rietvogel nog steeds achteruit. In 2010 werd het aantal broedparen geschat op 250-300, enkele tientallen jaren daarvoor lag dit nog rond de 750. Vooral de verdwijning van overjarig waterriet met open water ertussen is hier debet aan.

Voedsel en nestplaatskeuze

Het voedsel van de Roerdomp bestaat uit, vis, amfibieën, insecten en kleine zoogdieren die hij vooral in de nachtelijke uren aan de randen van de uitgestrekte rietvelden zoekt. Het nest zit diep verscholen in het ondoordringbare rietland en is een typisch reigerneest.

Toekomst

Door de steeds verdere achteruitgang van de grote natte rietvelden in Nederland zal de Roerdomp landelijk gezien steeds schaarser worden. Echter binnen ons werkgebied is de kans op hernieuwd broeden en een groter aantal overwinteraars juist stukken groter aan het worden! Door het overleg van Rotta Onderzoek en Rotta Natuurwerk met de GZH is bereikt dat de rietlanden in de Noordoever van de Zevenhuizerplas een extensief beheer krijgen waarbij ten hoogste 1/3 van het areaal per jaar gemaaid wordt en dan nog alleen als het gebied door ijsgang te bereiken is.

Bij de hierboven al even aangehaalde Willem-Alexander roeibaan hoort een gebied van enkele tientallen hectares die ingeplant zijn met Riet. Het is de bedoeling dat hieruit een groot aaneengesloten nat rietland ontstaat dat een sterk waterzuiverende capaciteit heeft. Dit wordt op termijn waarschijnlijk een ideaal broed- en foerageerbiotoop voor o.a. de Roerdomp. De waarde van ons werkgebied voor landelijk schaarse broedvogelsoorten wordt daarmee dus steeds groter! Ik ben benieuwd wie van jullie de eerste Roerdomp van deze winter inklopt op www.waarneming.nl!

Natuur Digitaal

Redactie

Nog maar kort geleden was je als serieuze natuurliefhebber volledig aangewezen op dure boeken en vakliteratuur om je kennis te vergroten. Meestal had je van de groep waar je het meest in geïnteresseerd was wel een aardig rijtje determinatiewerken en handboeken in de kast staan. Echter van de groepen die veel minder je belangstelling hadden ontbrak het je vaak aan een handig boekje om wat op te kunnen zoeken als je iets leuks gezien had. Gelukkig zijn de tijden veranderd en heeft tegenwoordig iedereen met een computer en een internetaansluiting een wereld aan mogelijkheden.

Er zijn letterlijk duizenden websites die over de natuur gaan. Er is echter één probleem; Hoe vind je de juiste website met correcte informatie?. Met deze nieuwe rubriek in Aves Visum willen we jullie een handje helpen om de goede weg te vinden op het internet. Elke keer bespreken we kort een aantal websites die heel bruikbaar zijn bij je natuurbeleving en natuurstudie. Websites die correcte informatie geven zodat je op de hoogte gebracht wordt van betrouwbare kennis. Weet je zelf ook een goede en betrouwbare website die het vermelden in deze rubriek waard is? Mail de link naar die site dan naar de redactie op avesvisumredactie@gmail.com en hij word een volgende keer hier besproken. Veel surfplezier in de digitale natuur!

www.waarneming.nl en www.observado.org

Dè Nederlandse website om al je natuurwaarnemingen in te voeren. Gestart als het persoonlijke digitale notitieboekje van Dylan Verheul is deze website in de afgelopen jaren uitgegroeid tot het invoerportaal voor alle soorten die in de Nederlandse natuur voorkomen. Hier kun je eenvoudig al je waarnemingen invoeren op een gestandaardiseerde manier zodat ze bewaard blijven voor het nageslacht. Het is tevens een determinatiehulpmiddel en naslagwerk. In de database zitten tienduizenden foto's die je helpen om te herkennen wat je in het veld gezien hebt. Ook duizenden vogelgeluiden en honderden opnames van bv. Sprinkhanen en krekels zijn vrij toegankelijk. Op het enorm uitgebreide forum kun je ook nog eens determinatievragen stellen waarop vervolgens tientallen experts een antwoord geven! Ook kan je op velerlei manieren kijken welke soorten waar in Nederland voorkomen. Razend handig als je een vakantie of excursie wilt gaan plannen! Er kan nog veel meer op deze site maar ga dat vooral zelf ontdekken.

Observado.org is het internationale broertje van waarneming.nl. Hier kan je je waarnemingen uit de hele wereld op invoeren. Het maakt niet uit waar op de wereld je een waarneming gedaan hebt! Ook kan je hier kijken wat er op je vakantiebestemming allemaal al gezien is!

<http://www.soortenbank.nl>

Een website met basisinformatie over vrijwel alle in Nederland voorkomende dieren en planten. Werkt niet altijd even makkelijk en je moet hem even leren gebruiken maar dan heb je toegang tot een schat aan informatie die ook wel elders op het web te halen is maar waar je dan weer veel meer moeite voor moet doen. Zeker handig zijn de links die bij de soortbeschrijvingen gegeven worden naar de gel-

dende beschermingsstatus (o.a. Flora- en Faunawet) en naar exemplaren in de diverse museumcollecties.

<http://ednieuw.home.xs4all.nl/Spiders/spidhomeNL.htm>

Hier vind je heel veel informatie over een groep die niet erg populair is maar zeer zeker de moeite waard is om eens nader te bekijken. Het gaat om spinnen! Op de site staan vele honderden goede foto's die je kunt gebruiken om de spin die je gezien hebt op naam te brengen. Er staat een eenvoudig te gebruiken determinatiesleutel op en er is ook heel veel achtergrondinformatie samengebracht. Een echte aanrader voor ieder die wat meer wil weten over deze fantastische dieren die dus echt niet eng zijn!!

<http://www.bomengids.nl/hoofdsleutel.html>

Dat het helemaal niet ingewikkeld hoeft te zijn om een boom op naam te brengen bewijst deze website. Met verschillende zoekopties en determinatie-ingangen (o.a. bast, blad, groeiwijze) neemt de auteur van de site je mee het bos in en laat je kennis maken met de individuele bomen. Er zit zelfs een handige PDF op de site die je af kunt drukken om mee te nemen op je tochten door bos en lanen en waarmee je al veel boomsoorten direct op naam kunt brengen. Erg leuk en heel leerzaam.

<http://www.xeno-canto.org/>

Voor de echte vogelaars een website die je zeker op je favorietenbalk moet zetten! Dit is gewoon de website voor het beluisteren van vogelgeluiden. Niet alleen om te checken wat je in het veld gehoord hebt maar vooral ook om op de lange donkere winteravonden alvast het voorwerk te doen voor het voorjaar dat er straks weer aankomt. Tienduizenden vogelgeluiden, zowel zang, alarmroepjes, flightcalls et cetera. Wel gevaarlijk want als je eenmaal aan het luisteren geslagen bent dan is het moeilijk om je koptelefoon af te zetten als het bedtijd is. Enig nadeel kan zijn dat de website volledig in het Engels is. Echter tegenwoordig zijn de meesten behoorlijk vaardig in die taal en het is ook nog eens goed om zowel de wetenschappelijke als de Engelse namen van je favoriete vogels te leren kennen, altijd makkelijk bij die twitch van een nieuwe WP soort!

<http://birds-in-flight.net/>

Eigenlijk hebben we als redactie deze site net te laat ontdekt. Het seizoen van de najaarstrek ligt al weer enige tijd achter ons en telpost Lühns is bijna niet meer bezet. Ook dit is dan een website voor de winteravonden om te leren voor de voorjaarsstrek. Vele bekende en minder bekende trekvogels passeren de revue. Allemaal met foto's van kenmerkende vluchtbeelden. Zo zie je de vogels op een trekpost langskomen! Vaak is er ook een geluidsbestandje bij met de typische trekroep. Voor de echte trektellers die ook nog geluid opnemen tijdens hun tellingen is het interessant te weten dat op deze site ook sonogrammen opgenomen zijn van de trekroepjes.

Mail je tips voor deze rubriek naar de redactie avesvisumredactie@gmail.com en help je medeleden aan goede en betrouwbare digitale natuurinformatie!

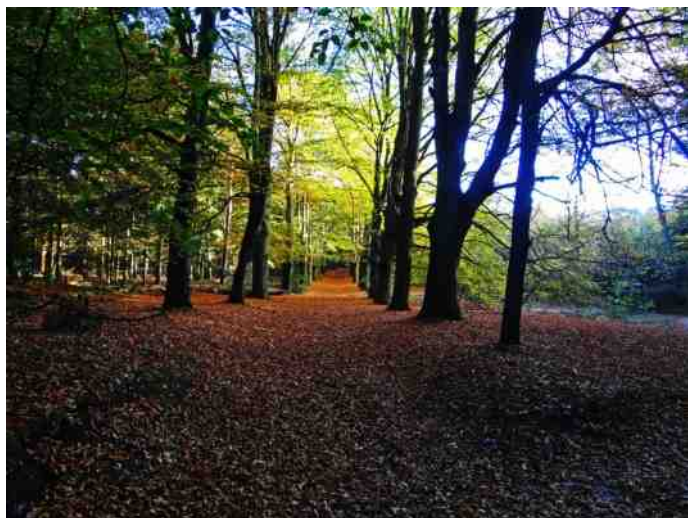
Kaapse Bossen

Piet Mulder

Op 27 oktober 2012 gingen we op excursie naar de Kaapse Bossen, onderdeel van de Utrechtse Heuvelrug. Het aantal deelnemers bedroeg 13. De organisatie was verzorgd door Henk Zomer en Jan-Kees Hoek. Onze gidsen waren Rien van der Vorm, Dick Hoek (geen familie) en Tiny Visser.

Om 8.00 uur rijden we weg van de parkeerplaats te Moordrecht. Het is wat aan de koude kant en de lucht is zeer helder. We zien het zonnetje opkomen. Onderweg zien we veel meeuwen en Kauwen overtrekken. Zij vliegen van hun roestplaatsen naar hun foerageerplekken. Ondergetekende, Dick, Rien, Trudy M. en Margreet V. zijn aan de vroege kant en hebben nog ruim vet de tijd om een ecoduct in aanbouw van alle kanten te bekijken. Interessant is om te zien hoe deze zeer belangrijke ecologische passage wordt aangelegd. Fijn dat voor deze projecten nog geld beschikbaar is.

De wandeling start bij de parkeerplaats van Chalet St. Helenaheuvel. We lopen een heel mooi en open beukenbos in. Door de herfst ziet het er allemaal zeer kleurrijk uit, een soort Indian Summer.

Bosgezicht © Piet Mulder

Gezien, gehoord dus gescoord : een prachtige Roodborst, altijd weer een lust voor het oog. We weten niet of het een inheemse is of dat het er eentje is uit één van de noordelijke landen. Aan het gekwetter is dat absoluut niet te horen. Verder: Grote Bonte Specht, Pimpelmezen, Vinken, Boomklever, Boomkruiper, Zwarte Mezen, Winterkoning, Koolmezen, Merels, Goudhaantjes, Glanskop, Kuifmezen en Koperwieken. Heel hoog in de lucht vliegen drie Buizerds. Je ziet ze steeds hoger gaan en ze zijn duidelijk op trek. Op de thermiek zijn ze tot grote hoogte gestegen om daarna een lange glijvlucht naar de volgende warme luchtkolom te maken. Deze manier van vliegen bespaart ze enorm veel energie.

De paddenstoelen zijn duidelijk op hun retour: fletsig, verkleurd en verschrompeld. Vergane glorie. Rien ruikt een Grote stinkzwam en na enig zoeken vinden we hem onder

wat struikgewas. Rien krijgt meteen het predikaat "speurhond" opgespeld. Op een boom zitten grote Tonderzwammen. Als ik me goed herinner worden ze Olifantspoten genoemd.

Op de warrelknoest (botwoekering) van een boom zitten heel veel paddenstoelen. Wonderbaarlijk om te zien hoe speels en grillig de natuur is.

Houtzwammen © Piet Mulder

Wat zien we voor paddenstoelen : Elfenbankjes, boleten, Aardappelbovisten, heel veel Honingzwammen, Porseleinzwam, Zwarte kuifjeszwam, Tonderzwammen, Dikrandtonderzwammen, Witte bultzwam, Witgele amaniet, Kopergroenzwam, Kleverig koraalzwammetje, korstzwammen, Helmmycena, Vlieswaaertjes, Dennenvoetzwam en Doolhofzwam. Vliegenschimmels (u weet wel, rood met witte stippen) hebben we helaas niet gezien.

De Kaapse Bossen zijn rijk aan bomen en planten. Je ziet veel van die mooie, grote beukenlanen met een tapijt van gekleurde beukenbladeren. Het zou zomaar een reclamefolder voor tapijten kunnen zijn.

Uit een dennenboom stroomt een grote hoeveelheid hars. Sommige deelnemers voelen er aan en moeten het de rest van de dag met kleverige vingers doen.

Dick Hoek laat ons twee beukenblaadjes zien: het blaadje van de Haagbeuk is getand en geel, het blaadje van de Beuk is glad en rood. De Haagbeuk en de Beuk zijn totaal geen familie van elkaar.

Nog een bijzonderheid en een bezienswaardigheid : er staan twee velden met verruigde en verwilderde Afghaanse duizendknoop (*Persicaria wallichii*). Deze plant komt uit Midden- Azië en is in Nederland een zeldzaamheid. Vogelkers staat er volop, Vuilboom of Sporkehout, veel eikenhakhout, Lariksen, grote, statige Douglassparren, Harig knopkruid (uit Noord-Amerika), Moederkruid, Vingerhoedskruid met lange dode bloemen, Rankende helmblom en tot slot nog de Brede wespenorchis.

Met dank aan de roergangers en de gidsen.

Sovon stadsvogelmeetnet MUS gaat het zevende jaar in: doe ook mee in 2013

Jan Schoppers, coördinator MUS (MUS@sovon.nl)

Het Meetnet Urbane Soorten gaat alweer zijn zevende jaar in. Dit stadsvogelmeetnet is opgezet door Sovon Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland om de aantalsontwikkeling en verspreiding van broedvogels in bebouwde gebieden in beeld te brengen. Het is een laagdrempelige telling geschikt voor minder ervaren en ervaren tellers. De resultaten van de eerste zes jaar zien er goed uit en in diverse artikelen en nieuwsbrieven is dat op de MUS-pagina uit de doeken gedaan <http://www.sovon.nl/nl/search/publicaties/MUS>

Meedoen, individueel of als vogelwerkgroep

Via Aanmelden MUS <http://s1.sovon.nl/inloggen/mus/-musaanmelden.asp> kan je zien welke postcodegebieden vrij zijn en je ook aanmelden voor een eigen gebied. Er zijn enkele steden en dorpen, zoals Groningen, Almere, Zoetermeer en Bunschoten, die vrijwel vlakdekkend 'ge-MUST' worden. Ook Arnhem is vorig jaar geheel geteld met MUS. Hieruit blijkt dat de Huismus het in het jonge deel van de stad (ten zuiden van de Rijn) beter doet dan in het noorden. Zelfs in de jongste wijken heeft de soort zich gevestigd. De Boomklever heeft zijn bolwerk in het noordelijke deel (meer oude bomen en parken) maar de

soort zit tegenwoordig ook in een klein aantal in het zuiden. Het materiaal biedt een verscheidenheid aan uitwerkingen zoals verschillen tussen wijken duiden en indien een langere reeks jaren beschikbaar aantalsontwikkelingen. Slechts 5-7 uur veldwerk per postcodegebied levert zo een hoop interessante resultaten op.

MUS-cursus

MUS is een ideale telling om als vogelwerkgroep op te pakken. De tellingen kosten weinig tijd en door de laagdrempelige opzet kunnen juist ook vogelaars met weinig telveraring meedoen. Voorwaarde is dat men de 30-40 algemene soorten stadsvogels op zicht en geluid kan herkennen. Om hierbij te helpen heeft Sovon de MUS-cursus opgezet: een vogelherkenningscursus die vooral ingaat op geluiden en herkenning, en via internet individueel te volgen is

<http://www.sovon.nl/nl/content/cursus-meetnet-urbane-soorten-mus>

In MUS zijn in 2012 maar liefst 160 vogelsoorten vastgesteld en daarnaast ook 17 zoogdiersoorten! Elke MUS-teller kan indien ingelogd kaartjes maken van alle soorten landelijk of van je provincie.

In de eerste Sovon-Nieuws van 2013 zal te lezen zijn hoe het de stadse vogels is vergaan in het afgelopen jaar.

Meer informatie over MUS bij Rotta Onderzoek; Jan Mudde, jan.mudde@gmail.com. We zoeken nog MUS-tellers voor het gehele werkgebied

**MET DE NIEUWE
FIAT PUNTO TWINAIR
BEN JE KLAAR
VOOR 3 JAAR**

- **3 JAAR 0% RENTE**
- **3 JAAR GARANTIE**
- **3 JAAR GEEN WEGENBELASTING**

Hij is er: de nieuwe Fiat Punto met zijn revolutionaire TwinAir Turbo benzinemotor. Zonder wegenbelasting en met slechts 14% bijtelling! Nu bovendien met gratis Cool&Blue pakket t.w.v. € 600,-. Ga naar fiatpunto.nl, vergelijk de Punto TwinAir met zijn concurrenten en ervaar het verschil. Er is overigens al een Fiat Punto **vanaf € 10.990,-**. De nieuwe Fiat Punto: dit is de auto waar wij van houden. Meer weten? Kom naar onze showroom en laat je verrassen door de nieuwe Punto.

Gem. brandstofverbruik: 4,2 l/100 km (1 op 23,8). CO₂: 98 g/km. **Fiat. De laagste gemiddelde CO₂-uitstoot van Europa.***

Contant waarde	Contante aanbetaling	Totaal Kredietbedrag	Looptijd in maanden	Vaste debet-rentevoet op jaarbasis	Jaarlijkse Kosten Percentage (JKP)	Terminbedrag per maand	Totaal te betalen bedrag
€ 10.990,-	€ 4.490,-	€ 6.500,-	36	0,0%	0,0%	€ 180,56	€ 6.500,-

36 maanden voor maar 0% rente

Prijs is incl. BTW, excl. kosten rijklaar maken en verwijderingsbijdrage. Getoonde afbeelding kan afwijken van de werkelijkheid. Prijswijzigingen voorbehouden. De financiering in de vorm van niet-doorlopend krediet wordt u aangeboden door Fiat Financial Solutions handelsnaam van FGA Capital B.V. (AFM vergunningnummer 12013694) onder voorbehoud van kredietacceptatie en toetsing BKR te Tiel. Max. kredietbedrag € 6.500,-. Deze financieringsactie is geldig tot en met 30 juni 2012. Prijs en uitvoering kunnen aan verandering onderhevig zijn zonder voorafgaande opgave. 3 jaar garantie is opgebouwd uit 2 jaar fabrieksgarantie en 1 jaar Extra Garantie. De compensatie van wegenbelasting per 2014 is gebaseerd op de wegenbelastingtarieven zoals bekend per 1 april 2012 en zal als korting worden verrekend. 3 jaar geen wegenbelasting is niet geldig voor de Fiat Punto 1.2 benzine-motor. Vanafprijs € 10.990,- is gebaseerd op de 1.2 Pop 3-deurs actieaanbieding. Deze actie is geldig t/m 30 juni 2012. Vraag naar de voorwaarden. *Bron: Jato Dynamics. Gebaseerd op de volumegerelateerde gemiddelde CO₂-uitstoot (g/km) van de best verkochte Europese automerken in 2011.

Let op! Geld lenen kost geld €

Eef en Huub **NU OOK UW FIAT-DEALER**

Rotterdam, Ceintuurbaan 133, Tel. 010 - 211 11 11, www.eefenhuub.nl

Rotta cursussen 2013

Ook in 2013 organiseert jullie vereniging weer diverse cursussen in Natuurcentrum Trefpunt Rotta. Van twee van deze leuke en boeiende cursussen zijn de inhoud en de data bekend. De inschrijving is dan ook geopend.

Vogelherkenning voor beginners

Een echte beginnerscursus waarin 60 vogelsoorten behandeld worden die elke beginnende vogelaar vrij eenvoudig kan vinden in het werkgebied van de vereniging. Uiterlijk, gedrag, geluid en herkenningstips vormen het eerste deel van de avonden. Per avond staan de vogels van een bepaald biotoop in de schijnwerpers. In het deel na de pauze wordt dieper ingegaan op de bijkomende aspecten van het vogelen bijvoorbeeld vogeltrek, optiek, determinatieliteratuur en digitale mogelijkheden. De cursus is geheel multimediaal geworden en ook maken we gebruik van nieuwe werkvormen waardoor de aangeboden kennis nog beter in het geheugen van de cursisten opgeslagen kan worden. Daardoor is het waarschijnlijk makkelijker om na het volgen van de cursus de vogels in het veld op naam te brengen. Veel aandacht wordt besteed aan hoe elke willekeurige vogel te herkennen is door op de juiste kenmerken te letten. Tijdens de excursies die op de zaterdag volgend op de cursusavond gegeven worden besteden we niet alleen aandacht aan de behandelde soorten maar ook over de vogels die niet in de cursus voorkomen maar wel gezien worden krijg je tekst en uitleg. Waarschijnlijk komt er in juni of juli zelfs een extra herhaalexkursie voor de cursisten waarbij ze ondersteund worden door de experts van Rotta!

Gaai © Aad Deurloo

Cursusdata zijn altijd op de donderdag en wel op 21 maart, 4 april, 18 april, 2 mei, 16 mei en 30 mei.

Aansluitende excursies op de zaterdag en wel op 23 maart, 6 april, 27 april, 4 mei, 18 mei, en 1 juni.

De prijs voor deze cursus zal komen te liggen rond de € 80,-

Wees er snel bij om je aan te melden want er is slechts plaats voor 30 deelnemers

Basiscursus herkenning libellen en waterjuffers

Wie op een zonnige voorjaarsdag in de buurt van het water vertoeft kan niet om ze heen, overal zijn waterjuffers en libellen aanwezig. Door hun opvallende gedrag en kleuren weten de meeste mensen wel dat het om verschillende soorten gaat. Maar welke dat precies zijn is voor velen een raadsel. Dat deze soortgroep ook heel goed met behulp van het blote oog en een verrekijker op naam te brengen is gaat Wilma Kapoen jullie uitleggen tijdens deze cursus van twee avonden. Wilma is al jaren met libellen en waterjuffers aan de slag en kent deze dieren dan ook van haver tot gort. Aan de hand van een gedegen en fraai uitgevoerd cursusboekje en PowerPointpresentaties zal ze de cursisten de basis van het determineren van deze prachtige insecten bijbrengen. De bij deze cursus behorende excursie zal wat later in het seizoen gegeven worden door Martijn Moerman. Martijn is ook al een tijdje met deze insecten aan in de weer en weet ze in het veld feilloos te vinden en op naam te brengen.

Metaalglanslibel © Willem Jan Hoeffnagel

De cursusdata zijn woensdag 17 en 24 april en de bijbehorende excursie wordt in onderling overleg tussen de excursieleider en de cursisten bepaald.

De prijs voor deze cursus van twee avonden en een excursie zal rond de € 30,- komen te liggen. Ook bij deze cursus geldt, geef je snel op want er is plaats voor maximaal 20 cursisten en vol is vol!

Aanmelden bij Aad Deurloo, a.j.deurloo@gmail.com of 06 – 410 435 62. Vermeld daarbij altijd duidelijk je naam en om welke cursus het gaat. Je inschrijving is pas definitief na ontvangst van het cursusgeld op de bankrekening van Rotta, Triodos Bank 25.44.05.223. Hierbij is het van groot belang om de betreffende cursus en ook je naam duidelijk te vermelden. De volgorde van inschrijving gaat op basis van ontvangst van het cursusgeld!

Uil gezien? Geef het door!

Rotta Onderzoek gaat deze winter inventariseren waar in ons gebied uilen zitten. Weet je een plek waar uilen voorkomen, geef dat dan door aan de leden van de werkgroep Rotta Onderzoek. Hun contactgegevens staan op pagina 4.

© Jan Mudde

Rotta smoelenboek

Bart Dieleman

Ik ben 16 jaar, kom uit Bergschenhoek en doe 4 VWO. Ik vogel nu een paar jaar, en ben daar vanzelf ingerold. Ik vindt natuur boeiend en gewoon leuk. Lid van Rotta ben ik sinds 2010, actief sinds het ontstaan van Jong Rotta. Ik ben vooral geïnteresseerd in vogels, dagvlinders en fotografie. Als beginnend vogelaar wil ik nog heel veel soorten zien. Het is leuk dat je door de contacten binnen Rotta sneller weet waar de leuke soortjes te zien zijn. Ook zijn de actieve leden van Rotta altijd bereid om je de leuke plekken te vertellen en je te helpen. Voor Rotta ben ik actief met het invoeren van waarnemingen, trektellen en in 2013 ga ik ook broedvogelinventarisaties doen. Ook wil ik een vlinderrou-te gaan tellen. Naast natuur is ook korfbal een grote hobby van mij. Ik hoop dat nog meer jongeren met hart voor de natuur zich aansluiten bij Jong Rotta want dat is echt een lekker actieve club!

© Jan Mudde

Jesse Keyzer

Ik ben 22 jaar en afkomstig uit Rotterdam. Derdejaars student Bos- en Natuurbeheer aan InHolland te Delft. Naast vogelen speel ik ook nog in diverse bands. Bij Rotta terecht gekomen in 2012 omdat ik op zoek was naar een "groene" club die jongeren de kans wil geven hun eigen ding te doen. Hier kan dat, als één van de oprichters van Jong Rotta heb ik dat wel ervaren het afgelopen jaar. Voor Rotta ben ik heel actief met Jong Rotta, heb ik de broedvogelinventarisatie van o.a. de Wiebertjes in 2012 gedaan, vele uurtjes trek geteld op telpost Lührs en samen met Anton van Meurs het muizenonderzoek uitgevoerd in het KMG en aan de ZHP. Sinds november maak ik deel uit van het bestuur van Rotta. Vernieuwing en verjonging van Rotta is een belangrijk doel voor mij waar ik me met hart en ziel voor inzet! Wat betreft natuur ligt mijn interesse vooral bij het onderzoek. In 2013 ga ik dan ook aan de slag met de roofvogels en uilen in het werkgebied, doe ik weer een BMP-onderzoek, ga Patrijzen inventariseren en doe het blok 37-27 voor de Vogelatlas van Sovon.

© Jan Mudde

Martijn Moerman

Ik ben 21 jaar en woon in Zevenhuizen. Vierdejaars student Landscaping and Environmental Management aan InHolland, Delft. Marcella Hemkes heeft ooit de eerste aanzet gegeven voor mijn natuurinteresse. Zij nam ons op de basisschool mee naar buiten. Naast natuur is de levende geschiedenis mijn grote passie. In 2011 ben ik lid van Rotta geworden, maar pas actief sinds de oprichting van Jong Rotta. De biologie en ecologie van natte natuurgebieden heeft mijn bijzondere belangstelling. In 2012 heb ik dan ook verkennend onderzoek gedaan aan de libellenpopulatie van het KMG. In 2013 zal dat omgezet worden in een daadwerkelijke inventarisatie. Binnen Jong Rotta heb ik inmiddels al een avond en excursie georganiseerd. Het thema was "Eten uit de natuur". Daar lag gelijk de verbinding met de levende geschiedenis, want we hebben tijdens de excursie echt onze eigen maaltijd bij elkaar gezocht in de natuur van het Hoge Bergse Bos en deze echte "streekproducten" verwerkt in een authentieke Hoeksche maaltijd die ook nog erg smakelijk was! Ik vindt het belangrijk dat vooral ook jongeren zich gaan inzetten voor het behoud van de natuur want zonder die natuur kunnen we niet overleven.

De Blauwe Reiger: meer dan 500 jaar broedvogel in het Rotta-gebied.

Dick Hoek

De Blauwe Reiger is een echte kolonievogel die meestal in bomen en struiken zijn nest bouwt. Bomen en struiken met min of meer horizontaal gespreide takken zoals Zwarte els, Meidoorn en Treurwilg zijn favoriet. In zachte winters wordt vaak al in januari begonnen met nestbouw. Voldoende voedsel en veilige nestgelegenheid zijn de belangrijkste eisen die Blauwe Reigers aan hun omgeving stellen.

Het voedsel bestaat vooral uit vissen, maar ook muizen, mollen, ratten, jonge vogels en grote insecten staan op het menu. Blauwe Reigers zijn in Nederland voor een deel standvogel en hebben daardoor nogal te lijden van strenge winters.

Na de uitzonderlijk strenge winter van 1962/63 was de stand op een dieptepunt beland met ca 3.500 paar in Nederland. Vanaf die tijd is de Blauwe Reiger na eeuwenlange vervolging eindelijk wettelijk beschermd en verloor hij geleidelijk zijn schuwheid. In 1995 en 2008 werd landelijk het maximale aantal bereikt: ca 13.500 paar. Na 2008 is de landelijke populatie weer achteruitgegaan door een reeks korte, maar koude winters.

Juvenile Blauwe Reiger die net uitgevlogen is van een nest bij de Bergse Plas © Dick Hoek

De eerste meldingen van Blauwe Reigers uit het Rotta-gebied stammen uit de 14e eeuw en hebben betrekking op een reigerkolonie in het 'Sevenhuijsensebos'. Dat bos was tot in de 17e eeuw beroemd om zijn 'reijgerie' en onderdeel van een landgoed van Jan van der Duijn. Het lag direct ten zuiden van de huidige Hennipsloot, tussen Zevenhuizen en de Rottemeren.

Het bos was betrekkelijk klein, slechts 26 ha. De broedvogels van het bos werden gezien als een belangrijke bron van inkomsten en daarom deels beschermd. In het voorjaar werden de eieren en jonge vogels met behulp van lange stokken uit de nesten geschud. Ook jaagde de adel op de reigers met valken. Jacob Lois schreef over het bos bij Zevenhuizen in 'Oude ware beschrijvinge van Schielant' uit 1672:

(-) een moerassige boschagie, dat seer dicht en wel is beplant met veel boomten van verscheide soorten,

hetwelcke de oorsaecke is, dat hier in deese boschagie seer groote quantiteyt van reygers, quacken, lepelaers, krayen, kauwen ende meest van alle noch schollevaers ende diergelycken gevogelten noch meer, elek in sijn quartier haer nesten maeckende ende met seer groote menichte haer jongen aldaer uytbroeyen ende voortteelen, die dan op Hemellvaertsdagh ende dat tot Pinxteren toe seer wonderleyck worden uyt haere nesten van de bomen geschudt, ende nedervallende worden alsoo gevangen ende met geheele schuyten seffens in alle steden van Hollandt vervoert ende verkoght, dat deese heeren groote profyten aenbrenght.

Niemand en magh in deese boschagie komen ofte doorvaeren om deese vogelen geen ongemack aen te doen op groote poene ende boete, uytgenomen als deese schuddinghe van deese broetvogelen geschiedt; alsdan komt er een groote quanticeyt van volck uyt geheel Hollant ende andere provinciën ende landen om deese schuddinghe te sien, ende elck mensch, die wilt komen sien, moet met den kasteleyn accordeeren, of komt niet in het bosch.(-)

Op het roven van de eieren of jongen stonden hoge straffen: tien Karolus Guldens voor de eerste overtreding, twintig en (-) daerenboven wel strengelicken gegeeselt te worden(-) voor de tweede en bij de derde overtreding: 32 Karolus guldens, geseling en verbanning voor tien jaar.

Dat waren nog eens tijden! Uit verschillende bronnen komt naar voren dat dit bos een bezienswaardigheid was. Je zou dit een vroege vorm van natuurgerichte recreatie kunnen noemen. Swaen (1943) citeert Hegenitius, een reiziger uit Silezië die het bos bezocht zou hebben:

(-)Terstond na hun aankomst bouwen zij in grooten getale hunne nesten om die later, omtrent September, te verlaten. Alvorens zij de afreis ondernemen, komen de menschen toegestroomd, niet alleen uit geheel Holland, doch ook uit andere provincien, om te genieten van zooveel heerlijks. Voor dat doel plegen zij dan buitengewoon lange stokken te gebruiken, wier uiteinden van een stevig ijzeren beslag voorzien zijn, om de toppen der boomen zoo goed mogelijk met zooveel kracht te bewegen, dat de vogels als appels en peren op den grond vallen. Niet zonder vroolijk gekibbel worden deze door de aanwezigen opgeraapt. De Britsche Koning Jacobus I laat, naar men zegt, telken jare twee schepen van deze vogels, uitgezonderd Aalscholvers, uit dit bosch naar Engeland brengen, niet zonder groote kosten en moeite.(-)

Het Zevenhuysense bos verdween voor het einde van de 17e eeuw door veenwinning. Later bezocht de predikant en ornitholoog Cornelus Nozeman het gebied en hij loofde een beloning uit om erachter te komen waar de vogels van het verdwenen Zevenhuysense Bos gebleven waren. Het bleek dat ze zich gevestigd hadden in de plassen van Schieland, vooral op het Schollevaarseiland, op de plaats van de huidige Rotterdamse woonwijk Zevenkamp. Nozeman heeft over het Schollevaarseiland geschreven in zijn 'Nederlandse vogelen; volgens hunne huishouding, aert en

eigenschappen'. Zijn verbazing is groot als hij het eiland in een roeiboot nadert. Het is

(-)zoo groot en beschouwenswaardig, als ik ooit eenig in onze Provincie ontmoet heb.(-) de hoeveelheid van op de naekten grond aengelegde en bezette nesten (met die van Reigeren dooreen) welke ik ter zelfder tijd aenschouwde, was onnoemelijk, en zelfs niet bij gissing te begrooten. Geheele wolken of digte zwermen van Scholwers en Reigers gingen bij myne aennadering op: doch Eijeren hebbende, keerden zy nae weinige minuten weder op hunne nesten. (-) De Lepelaers, welken ik hier mede broedende vond, maekten verre weg den kleinsten hoop uit.(-)

In 1864 bezocht professor Harting met een aantal studenten en leden van een natuurhistorisch genootschap het gebied. Van de pachter van het eiland, die eieren en jonge vogels van het eiland verzamelde en verkocht, hoorden ze dat het eiland allang niet meer was, zoals hij het zich uit zijn jeugd herinnerde. De Aalscholwers waren bijvoorbeeld al sinds drie jaar verdwenen. Ze troffen nog wel Blauwe Reigers, Kwakken, Woudaapjes en Lepelaars aan. Het Schollevarseiland verdween tenslotte om plaats te maken voor de Prins Alexanderpolder.

Brouwer (1926) noemt uit de jaren 1908-09 en 1925 geen kolonies uit het Rotta-gebied. De dichtstbijzijnde grote kolonie was in die jaren gevestigd in de oude Rotterdamsche Diergaarde, die al in 1872 genoemd wordt. Hij telde hier op 3 april 1923 maar liefst 316 nesten! Dit is de eerste keer dat de grootte van een kolonie nauwkeurig is gedocumenteerd. Ook noemt hij een al voor 1925 verdwenen kolonie uit Moerkapelle, rond boerderij De Koekebakshaven. In de jaren 1970-76 was er in het Rotta-gebied maar één kolonie

bekend: de ook nu nog bestaande kolonie in het park Bijdorp langs de Straatweg in Rotterdam.

Tot in de 20e eeuw waren er uitgestrekte foerageergebieden in het Rotta-gebied, maar geschikte plaatsen voor kolonies (bos) bleven schaars. Ook hadden de kolonies nog steeds veel te lijden van verstoring, afschot en het roven van jongen en eieren. Vanaf de zestiger jaren neemt de oppervlakte geschikt bos geleidelijk toe maar verminderde het oppervlak aan goed foerageergebied door o.a. uitbreiding van het stedelijk gebied. Ook nam ook de kwaliteit van het voedsel af door vooral watervervuiling en het gebruik van bestrijdingsmiddelen (Bijlsma et al. 2001).

Tegenwoordig is ook dit gevaar voorlopig afgewend en lijkt de Blauwe Reiger geen moeite te hebben met de aanpassing aan de sterk verstedelijkte omgeving. De afname van de grootte per kolonie en toename van het aantal kleine kolonies is een landelijke trend die ook in onze omgeving duidelijk wordt. Lang was er in het Rotta-gebied sprake van slechts één tot twee kolonies, (Bijdorp en Koormolengat) de laatste vijf jaar zijn er elf.

Uit de grafiek blijkt dat ook de reigers in het Rotta-gebied te lijden hebben van koude winters. Bij de kolonie in het Koormolengat treed na 2003 geen herstel meer op, mogelijk door nestplaatsconcurrentie met de Aalscholwers.

Overzicht van de huidige kolonies

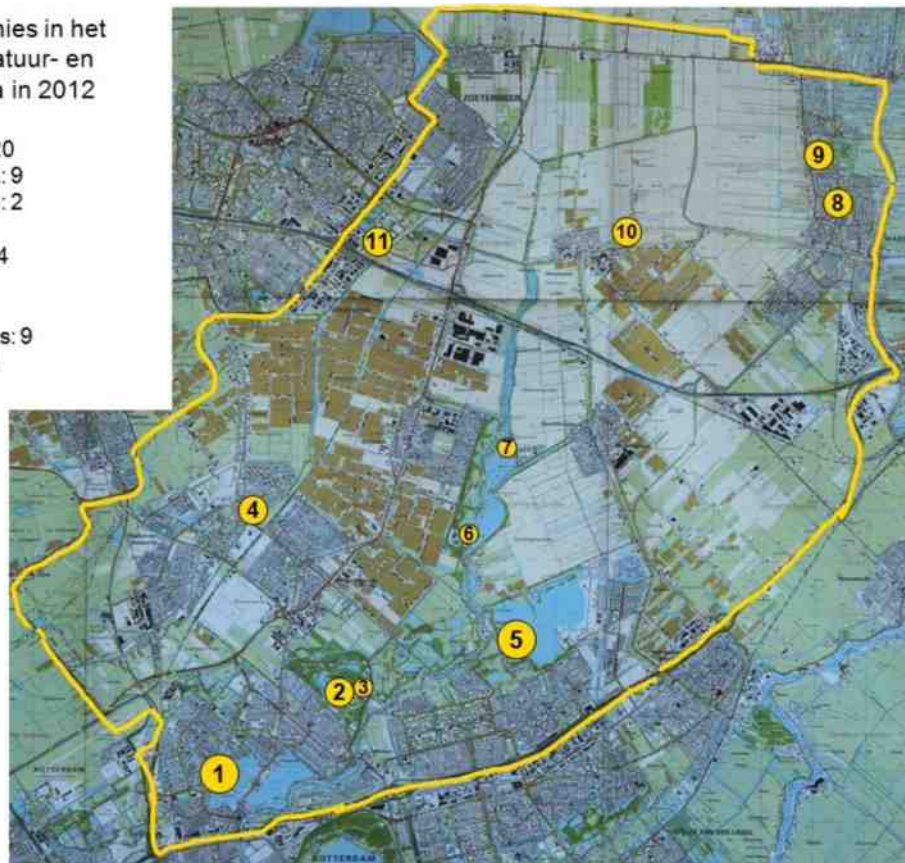
1. Bijdorp, Voorplas km 093.3, 440.6

Dit is één van de langst bekende kolonies in het Rottawerkgebied. Waarschijnlijk is de kolonie ontstaan in 1940, toen de broedvogels uit de kolonie van oude de Diergaarde in Rotterdam door het bombardement van de stad werden verdreven (info B. Schuil, buurtbewoner). Zowel in 1948 als

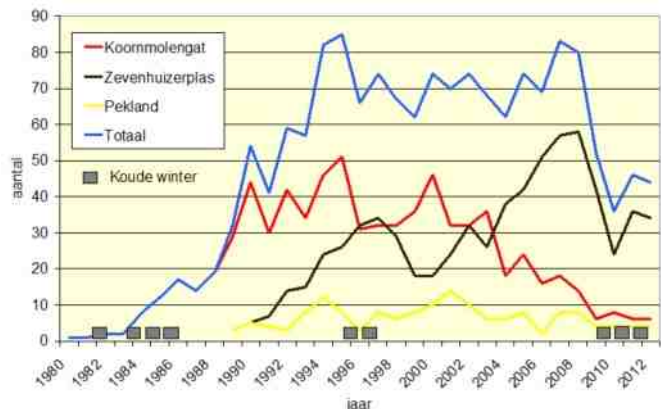
Blauwe Reigerkolonies in het gebied van de Natuur- en Vogelwacht Rotta in 2012

- 1. Bijdorp, Voorplas: 20
- 2. Lage Bergse Bos A: 9
- 3. Lage Bergse Bos B: 2
- 4. Brahmsstraat: 10
- 5. Zevenhuizerplas: 34
- 6. Pekland: 4
- 7. Korenmolengat: 6
- 8. Waterzuiveringsplas: 9
- 9. Gouwebos oost: 11
- 10. Moerkapelle: 2
- 11. Plas van Poot: >8

— Grens gebied Natuur- en Vogelwacht Rotta

Blauw Reigerkolonies in het gebied van Rotta in 2012.

Voorkomen van de Blauwe Reiger in het gebied van Rotta tussen 1980 en 2012.

in 1949 werden de meeste nesten 'uitgestoten'. De kolonie was echter in de periode 1970-76 de enige kolonie in Rotterdam met 16 - 53 nesten (Blok & Roos 1977). De laatste jaren zijn er twee nesten aanwezig in een Beuk aan de overzijde van de Straatweg. Ten tijde van de bouw van de appartementen (1979) zou een deel van de kolonie zijn uitgeweken naar het Kralingse Bos (info B. Schuil).

2. en 3. Lage Bergse Bos A en B km 094.8, 442.3 en km 090.8, 437.9

Deze kleine kolonies zijn waarschijnlijk pas na 2005 ontstaan. Ze liggen op ca 500 m van elkaar verwijderd. De eerste kolonie heeft zich geleidelijk uitgebreid tot negen nesten in 2012. De tweede kolonie bestaat al enkele jaren uit slechts twee nesten op een dicht bebost eilandje. Beide nesten bevinden zich in Meidoorns boven een sloot.

4. Brahmsstraat Berkel en Rodenrijs km 093.5, 446.5 en km 94.0, 446.5

Deze kolonie is bekend sinds 2004. Het aantal nesten varieert van vier tot tien. Sinds enkele jaren is er ten noorden van de oorspronkelijke kolonie een nieuwe vestiging.

5. Zevenhuizerplas km 098.1, 443.5

Sinds 1990 is deze kolonie aanwezig op een tweetal eilanden in de Zevenhuizerplas. In 2012 telde hij 34 bewoonde nesten en is daarmee de grootste kolonie van het Rotta-gebied op dit moment. Op het hoogtepunt in 2008 waren er 58 bewoonde nesten aanwezig.

6. Pekland km 097.4, 445.3

Deze kolonie bevindt zich al sinds 1989 op een eilandje in de Rottemeren. Het aantal bewoonde nesten schommelt tussen twee in 2006 en 14 in 2001.

7. Koornmolengat km 098.5, 447.2

Dit is de een van de oudst bekende kolonies, aanvankelijk geteld door Ton Prins en Cor Noorman, nu al weer jaren door Rien van der Vorm. In de vijftiger en zestiger jaren broedden er ook al onregelmatig Blauwe Reigers, maar toen werden ze verjaagd. Aantallen zijn uit die jaren niet bekend. Vanaf 1980 is er permanent een kolonie aanwezig; deze groeide gestaag tot een maximum van 51 nesten in 1995. Vooral sinds de vestiging van Aalscholvers in het Koornmolengat (1999) gaat het aantal gestaag achteruit en broedden er in 2012 nog maar zes paar. Mogelijk houdt dit

verband met de toename van de Aalscholvers, die soms reigernesten kraken. De Aalscholverkolonie was in 2012 uitgegroeid tot 101 paar.

8. Waterzuiveringsplas Waddinxveen km 104.5, 451.7

Deze kolonie bevindt op twee eilandjes in deze plas. Johan van Wichem telde deze kolonie gedurende de laatste acht jaar. Veel nesten zijn in Treurwilgen langs het water gebouwd.

9. Gouwebos oost km 104.4, 453.0

Het Gouwebos werd in het begin van de zeventiger jaren aangeplant. De kolonie bevindt zich niet direct aan het water, maar in loofhout met veel Zwart els. Ook deze kolonie werd de afgelopen acht jaar geteld door Johan van Wichem.

10. Moerkapelle km 101.7, 451.4

Deze 'kolonie' werd in 1998 ontdekt door Rien van de Vorm. Jarenlang bevond zich in een perenboom slechts één nest, sinds 2011 twee. Veel ruimte voor uitbreiding lijkt er niet te zijn.

Jaar/ kolonie	1. Bijdorp, Voorplas	2. Lage Bergse Bos A	3. Lage Bergse Bos B	4. Brahmsstraat Berkel en Rodenrijs	5. Zevenhuizerplas	6. Pekland	7. Koornmolengat	8. Waterzuiveringsplas Waddinxveen	9. Gouwebos oost	10. Moerkapelle	11. Plas van Poot Zoetermeer	Totaal
1906												40-50
1908-09, 1925												0
1936, 1944-45												0
1949	1- (9)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1- (9)
1970	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16
1971	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24
1972	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35
1973	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40
1974	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	37
1975	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	47
1976	53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	53
1977- 79	+						0					+
1980	+						1					1+
1981	+						1					1+
1982- 83	+						2					2+
1984	+						8					8+
1985	+	0	0				12					12+
1986	+	0	0				17					17+
1987	+	0	0				14					14+
1988	+	0	0			0	19					19+
1989	+	0	0		0	3	29					32+
1990	+	0	0		5	5	44					54+
1991	+	0	0		7	4	30					41+
1992	+	0	0		14	3	42					59+
1993	+	0	0		15	8	34					57+
1994	+	0	0		24	12	46					82+
1995	+	0	0		26	8	51					85+
1996	+	0	0		32	3	31					66+
1997	+	0	0		34	8	32					74+
1998	+	0	0		29	6	32			1		68+
1999	38?	0	0	0	18	8	36			1		112
2000	38?	0	0	0	18	10	46			1	+	102+
2001	38?	0	0	0	24	14	32			1	30	148
2002	38?	0	0	0	32	10	32			1	+	112+
2003	35	0	0	?	26	6	36			1	+	104+
2004	35	0	0	7	38	6	18			1	+	105+
2005	31	0	0	6	42	8	24	20	8	1	20	160
2006	35			7	51	2	16	29	6	1	9	156
2007	38	4	1	6	57	8	18	22	4	1	+	159+
2008	35	3	+	10	58	8	14	23	9	1	+	161+
2009	+	+	+	9	42	4	6	24	13	1	+	99+
2010	+	7	+	4	24	4	8	16	10	1	+	74+
2011	22	8	2	9	36	4	6	12	14	2	+	115+
2012	20	9	2	10	34	4	6	9	11	2	<8	115+

Voorkomen van Blauwe Reigers in het gebied van Rotta.

11. Plas van Poot, Zoetermeer km 95.4, 451.2

Deze kolonie bevindt zich langs de zuidoever van de plas in enkele Treurwilgen en wordt onregelmatig geteld. In 2001 bestond de kolonie uit 30 nesten, in 2005 werden 20 territoria vastgesteld door Rick van der Weijde. Tijdens een veldbezoek op 8 oktober 2012 (met nog veel blad aan de bomen) konden acht nesten worden ontdekt, maar waarschijnlijk was het aantal bezette nesten groter in 2012.

Blauwe Reiger vissend in het Kralings Bos © Dick Hoek

Of er zich in de nabije toekomst ook zich weer een soort 'reijgerie' zal ontwikkelen, vergelijkbaar met het 'Sevenhuizensensebos' is natuurlijk de vraag. Door o.a. de herinrichting van de Eendragtspolder waar nu een grote oppervlakte aan moeras ontstaat, zijn de kansen op toekomstige broedvogels als Kwak en Kleine Zilverreiger in het Rotta-gebied toegenomen.

Dit overzicht kwam tot stand dankzij de tellers die vaak jarenlang de kolonies trouw hebben bezocht. Ongetwijfeld zullen er in het geheugen of in stoffige notitieboekjes van verschillende mensen nog aanvullende gegevens aanwezig zijn. Laat het ons weten en maak dit overzicht completer!

Literatuur

- Blok, A.A. & M. Roos 1977. Blauwe Reigerensus 1970-1976. Het Vogeljaar 25 (5): 205- 223.
- Braaksma Sj. & Dr. M.F. Mörzer Bruyns. 1950. Overzicht van de broedkolonies van de Blauwe Reiger, Ardea cinerea L., in Nederland in 1949. Ardea 38: pp 135-162.
- Brouwer, G.A. 1926, De sterkte der Nederlandsche Blauwe Reigerkolonies in 1925. Ardea 15 pp. 113-149
- Brouwer, G.A. 1927. Aanvulling Nederlandsche Blauwe Reiger-kolonies 1925-1927. Ardea 16, pp. 61-65.
- Brouwer, A. 1936: Broedvogels 1935. Ardea 25, pp. 77-80.
- Brouwer, G.A. 1937. Waarnemingen van broedvogels en trekvogels in 1936. I Broedvogels. Ardea 26 52- 68.
- Brouwer, G.A. 1938: Broedvogels 1937. Ardea 27, pp. 94-98.
- Brouwer, G.A. 1954. Historische gegevens over onze vroegere ornithologen en over de Avifauna van Nederland. pp 18-19. Leiden E.J. Brill.
- Bijlsma, R.G., Hustings F. & Camphuysen C.J. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2) GMB Uitgeverij /KNNV Uitgeverij, Haarlem/ Utrecht. 496pp.

- Lois, Jacob. 1672. Oude ware beschrijvinge van Schielant. pp 122.
- Nozeman, Cornelius. 1770. Nederlandsche vogelen; volgens hunne huishouding, aert en eigenschappen, beschreven door Cornelius Nozeman
- Snouckaert van Schauburg, R.C.E.G.J., 1915 - Avifauna Neerlandica. Aanvullingen en Verbeteringen - Club van Nederlandsche Vogelkundigen, Jaarbericht No. 5: 63-127 S 15
- Pelt Lechner, van A.A. 1918. Het voormalige Zevenhuizensche Bosch, een vogeloord uit vroeger eeuwen. Ardea 7 (3): 99 - 108.
- Pelt Lechner, van A.A. 1923. Korte Mededeelingen. Bladvulling. Ardea 12 (1): 45 - 45.
- www.sovon.nl
- www.waarneming.nl
- Swaen A.E.H. 1943. Aloude vogelkunde IV. Ardea 32 (1-2): 25 - 35.

Pestvogels!!!

Deze fantastische vogels die broeden in het hoge noorden van Scandinavië komen soms, gedwongen door voedselgebrek en een geslaagd voorafgaand broedseizoen, massaal naar zuidelijker streken. Echte invasievogels dus. Er is op dit moment weer een dergelijke bescheiden invasie aan de gang.

Pestvogel, Gouda 09-01-2011 © Garry Bakker

Favoriete winterkost zijn de vruchten van de Gelderse roos en Vuurdoorn. Deze struiken zijn in wat oudere woonwijken massaal aangeplant. Vaak zitten de Pestvogels dus in dit soort wijken. Daar worden ze vaak over het hoofd gezien want welke vogelaar gaat nu vogelen in een woonwijk?! Ook lijken ze op enige afstand sprekend op een groepje Spreeuwen, en tsja wie wil er nu Spreeuwen zien?! Opletten dus de komende maanden als je buiten loopt! Niet elke Spreeuw is een Spreeuw.

Ook het geluid van de Pestvogel is onmiskenbaar maar lastig te omschrijven, het klinkt als een helder belletje en je zou bijna denken dat de Kerstman met zijn rendieren voorbij vliegt. Via deze link <http://waarneming.nl/sound/view/17045> is het kenmerkende geluid te horen.

Mocht je ze zien geef het dan door op www.waarneming.nl en zet het ook op onze eigen website zodat meer mensen kunnen genieten van deze prachtige kunstwerkjes der natuur!

Tellen voor het goede doel, puur eigenbelang!

Jan Mudde

Een beetje vreemde kop voor een artikel in jouw verenigingsblad zul je wellicht denken. Wat is er dan aan de hand? We hebben een probleem. We weten toch nog te weinig van de flora en fauna in ons werkgebied! Hoewel we al meer dan dertig jaar allerlei tellingen uitvoeren zijn die tegenwoordig voornamelijk nog gericht op de vogels die hier in het winterhalfjaar verblijven. Het werk dat we kunnen doen aan de roofvogels en uilen is sterk afgenomen door een gebrek aan vrijwilligers. Ook van de broedvogels in ons werkgebied weten we te weinig! En van inventarisaties van andere organismen is helemaal weinig sprake geweest. Behalve dan de vlindertellingen van Aria van Ballegoie en Ellen Beckmann.

Gelukkig heeft Dick Hoek in 2011 een hernieuwde start gemaakt met broedvogelinventarisaties in de Wiebertjes en het Hoeks Moerasbos. Dit jaar heeft Dick de Noordoever van de Zevenhuizerplas geïnventariseerd terwijl Jesse Keyzer en Mirjam van Donselaar de Wiebertjes en het Hoeks Moerasbos voor hun rekening namen. Zelf heb ik op iets bescheidener schaal de braakliggende bouwlocatie Wilderszijde in Lansingerland in kaart gebracht. Echter voor de aankomende jaren worden van Rotta grotere prestaties op dit vlak verwacht. Waar onze vereniging gelukkig nog maar beperkt de gevolgen van de economische malaise ervaart, ligt dat voor vele terreinbeherende organisaties in ons werkgebied anders. Zij moeten hard bezuinigen en omzien naar andere middelen om hun beheerskosten te dekken. Enerzijds schept dat nieuwe kansen voor de natuur maar anderzijds is het ook een bedreiging voor diezelfde natuur. Alleen door het broedvogelonderzoek van Dick Hoek en het muizenonderzoek van Anton van Meurs en Jesse Keyzer hebben we kunnen voorkomen dat één van de meest waardevolle stukken recreatiegebied omgevormd zou worden naar een kansloze ruigte. Er zijn plannen geweest om de grote oppervlakte waterriet in de Noordoever van de Zevenhuizerplas door middel van het storten van overtollige grond om te bouwen naar bloemrijk grasland. Gelet op de situatie ter plaatse en de waarschijnlijke kwaliteit van de grond zou dat alleen geleid hebben tot het verlies van een in onze omgeving zeldzaam biotoop, dat vervolgens verworpen zou zijn tot een veel minder waardevolle brandnetelruigte. Daarnaast zullen de terreinbeherende instanties gaan zoeken naar mogelijkheden om hun terreinen te benutten voor zaken die geld opleveren; dat gaat in negen van de tien gevallen ten koste van de natuurwaarde. Uiteraard zijn ook wij van Rotta ons bewust van de tijd waarin we leven en hebben we er begrip voor dat de tering naar de nering gezet moet worden. Echter als dat moet gebeuren dan liefst met zo min mogelijk schade aan de toch al schaarse natuurwaarden in ons werkgebied!

Willen we daar de juiste argumenten voor kunnen aanvoeren dan zullen we moeten weten welke natuurwaarden er aanwezig zijn in de diverse terreinen. Om dat uit te vinden

zal er geteld en geïnventariseerd moeten worden. De zogenaamde *quickscans* die diverse ecologische adviesbureaus uitvoeren in opdracht van o.a. gemeenten en grondeigenaren zijn echte snelle onderzoeken en missen vaak zeer relevante soorten! Zorgvuldig en volledig onderzoek is tijdrovend en dus duur! De opdrachtgevers hebben niet meer de ruime budgetten van voorheen ter beschikking en dwingen hun opdrachtnemers om minder gedegen werk af te leveren dan ze voorheen gewend waren. Het beroep dat op ons als natuurkenners gedaan wordt, neemt dus alleen maar toe! Willen jullie kunnen blijven genieten van al het moois dat jullie omgeving nu nog te bieden heeft dan zullen jullie aan het werk moeten. Is dat vervelend? Nee, absoluut niet! Met slechts een geringe inspanning kan je jouw bijdrage aan een betere kennis van de flora en fauna van ons werkgebied al leveren. Voor diegenen die wat meer ervaring en tijd hebben liggen er hele mooie kansen voor wat uitgebreider tel- en inventarisatiewerk.

In dit artikel zal ik een aantal mogelijkheden om bij te dragen aan dit belangrijke werk onder de aandacht brengen.

Geef door wat je ziet!

Het lijkt zo logisch maar toch gebeurt het nog te weinig. Vaak horen de actieve leden van Rotta pas maanden later dat iemand ergens een uil heeft gezien of een plek ontdekt heeft waar orchideeën staan. Ook is het herhaaldelijk voorgekomen in het afgelopen jaar dat ergens in ons werkgebied gevelwerkzaamheden zijn uitgevoerd waarbij bleek dat er vleermuizen op die locatie aanwezig waren. Navraag leerde dan vaak dat dit bij omwonenden al jaren bekend was maar dat men het nooit aan Rotta gemeld heeft. Dat kan anders, dat kan beter! Eén telefoontje of emailtje naar de mensen van Rotta Onderzoek en je waarneming wordt bekend, nader onderzocht en vastgelegd! Van belang daarbij is dat je aangeeft wat je hebt waargenomen, wanneer je het hebt gezien en waar je het exact hebt gezien. Denk niet dat we het al weten want we weten veel minder dan je waarschijnlijk denkt. Alle meldingen worden serieus genomen en mocht iets al bekend zijn dan zijn de onderzoekers van Rotta altijd bereid om wat meer tekst en uitleg te geven. Hun namen, telefoonnummers en emailadressen vind je onder de kop Werkgroepen op pagina 4 van dit blad.

Leuker en makkelijker; invoeren op www.waarneming.nl

Sinds midden jaren negentig is er de ideale oplossing voorhanden waar letterlijk iedereen gebruik van kan maken voor het snel, nauwkeurig en permanent vastleggen van zijn of haar waarnemingen van *alle soorten* die in Nederland voorkomen. Of het nu gaat om algen, paddenstoelen, vogels, zoogdieren of insecten alles kun je opslaan in dit fantastische systeem. Over dit fenomeen kan ik rustig een Aves Visum vullend artikel schrijven zo groot zijn de mogelijkheden die deze database kent. Ik kan nu alleen maar zeggen dat ik het iedereen die het leuk vind om zijn waar-

nemingen over een aantal jaar nog eens terug te kunnen kijken en iedereen die wil bijdragen aan de kennis van de flora en fauna in Nederland zeer vurig kan aanbevelen om een account aan te maken en in te gaan voeren op deze database. Zelfs iemand die nog nooit achter de PC gezeten heeft kan het basiswerk in één of twee avondjes onder de knie hebben. Mensen die wat vaker achter de computer zitten zijn met twee uurtjes al in staat om alles wat ze gezien hebben vast te leggen voor het nageslacht. Het grote voordeel van het invoeren op waarneming.nl is dat je waarnemingen niet alleen voor jezelf bewaard blijven maar dat ze ook, mits je daarvoor gekozen hebt, zichtbaar zijn voor anderen. Dus ook voor de mensen van Rotta Onderzoek, die er vervolgens weer mee aan de slag kunnen om de kennis van de natuur in ons werkgebied uit te breiden en onder de aandacht te brengen van terreineigenaren, beheerders en beslissers zoals bv. politici. Tevens worden alle op waarneming.nl ingevoerde waarnemingen na validatie door specialisten opgenomen in de Nationale Database Flora en Fauna, de database die door bijna alle officiële instanties gebruikt wordt voor het bepalen van beleid en het uitgeven van o.a. bouwvergunningen. Inmiddels zijn via waarneming.nl meer dan 18 miljoen gevalideerde waarnemingen in de NDFD opgenomen. Ga naar www.waarneming.nl en kies vervolgens voor registreren. Meer dan een internetverbinding en een emailadres heb je niet nodig! Binnen tien minuten kun je je eerste natuurwaarneming invoeren. Een uitgebreide handleiding voor deze database die vrijwel alle mogelijkheden in het kort behandelt en uitlegt staat hier <http://waarneming.nl/download/Handleiding-Waarneming.nl.pdf>. Als je deze één keer print en naast de PC legt dan ligt in een mum van tijd de gehele Nederlandse natuur aan je voeten.

Een waarschuwing is op zijn plaats! Het is zonder meer verslavend. Voor die mensen die ook hun internationale waarnemingen willen vastleggen (vakantie, zakenreis etc.) is er observado.org. Op deze site kunnen waarnemingen van Noordpool tot Zuidpool en van China tot Peru vastgelegd worden. Eveneens van alle soorten! Via de mobiele applicaties van beide websites kan je zelfs direct in het veld je waarnemingen invoeren op je mobiele telefoon of tablet. Voor alle systemen is er een mogelijkheid beschikbaar, ObsMapp voor Android, WebObs voor de Iphone, BlackBerry en Nokia telefoons met Symbian. Zelf voer ik tegenwoordig al bijna niets meer in via de PC maar alles direct in het veld. Ook hierbij geldt dat alle soortgroepen van de gehele wereld vastgelegd kunnen worden! Nogmaals de zeer vurige aanbeveling, gewoon gaan doen! Je doet jezelf en de natuur tekort als je hier geen gebruik van maakt. Het is makkelijk, gratis en van onschatbare waarde voor nu en in de verre toekomst!

Wat kun je nog meer doen?

Nu wat meer specifieke projecten waaraan je kunt meewerken. Als eerste is daar de "projectgroep Roofvogels en Uilen van Rotta Onderzoek". Het werkgebied van onze vereniging is zeer rijk aan roofvogels en uilen, rijker dan je wellicht zou denken. Veel weten we al, maar even zoveel nog niet of nog niet voldoende. In 2013 willen we alle broedgevallen van Havik, Sperwer, Slechtvalk, Torenvalk, Boomvalk en Buizerd in ons werkgebied in kaart brengen. Het moet

daarbij in totaal gaan om vele tientallen broedparen. Ook de broedgevallen van Ransuil, Bosuil, Kerkuil en Steenuil gaan we allemaal opsporen. Uiteraard kan dit alleen maar met jullie hulp. Voor de Steenuilen hebben we enkele tientallen nestkasten hangen, evenals voor de Torenvalk. Deze kasten moeten jaarlijks onderhouden, schoongemaakt en gemonitord worden. Daar kunnen we best nog wel een aantal helpende handen bij gebruiken. Uiteraard hoef je hier geen hele dagen voor beschikbaar te hebben. Als je een keer mee wil met een inspectie en schoonmaakronde dan is dat ook goed. Je moet alleen geen last hebben van hoogtevrees of smetvrees want veel kasten hangen op redelijke hoogte en je word vies. Wat je er voor terug krijgt is wel heel uniek. Torenvalken en Steenuilen van dichtbij kunnen waarnemen en bijdragen aan het voortbestaan van deze steeds zeldzamer wordende dieren!

Voor de uilen zijn we ook specifiek op zoek naar hun winteroestplaatsen. Enerzijds om een betrouwbare schatting te kunnen maken van het aantal overwinterende vogels in ons werkgebied en de voor hen belangrijke locaties. Anderzijds voor het verzamelen van braakballen die gebruikt kunnen worden voor twee andere doelen nl. het enorm populaire braakballenpluizen dat we in 2013 zowel voor de jeugd als voor volwassenen willen gaan organiseren. En de schedeltjes en botjes die bij dat pluizen ontdekt worden kunnen we determineren zodat we een inzicht krijgen van het menu van onze uilen en dus ook van de kleine zoogdieren die bij ons voorkomen. We zijn dus deze winter op zoek naar rustplaatsen van Steenuil, Ransuil, Bosuil en Kerkuil. Geef ze door aan de mensen van Rotta Onderzoek. Uiteraard gaan wij zeer zorgvuldig met de aan ons geleverde informatie om. Deze groep vogels staat helaas ook in de belangstelling van lieden met minder nobele bedoelingen. Over het broedvogelonderzoek aan deze soorten kunnen de specialisten van Rotta Onderzoek je meer vertellen.

Inventarisaties planten, vleermuizen, etc.

In 2013 gaan we ook weer planteninventarisaties opzetten onder meer in de Noordrand van de Zevenhuizerplas en een aantal bermen in Lansingerland. Ook hiervoor kunnen we nog zeker een aantal mensen gebruiken!

Een ander erg leuk project gaat de vleermuizeninventarisatie van de kernen van Bleiswijk en Berkel en Rodenrijs worden. Er zijn veel aanwijzingen dat hier op meerdere plaatsen vleermuiskolonies aanwezig moeten zijn; echter er is niet bekend waar deze exact zitten! Gedurende voorjaar en zomer 2013 gaan we er actief naar op zoek. Een razend leuke en spannende speurtocht die jullie wel moet aanspreken. Wil je daar ook een bijdrage aan leveren geef je dan op bij de contactpersonen van Rotta Onderzoek. Zoals ook elders in dit blad te lezen is worden er ook al inventarisaties van paddenstoelen uitgevoerd en gaat Martijn Moerman in 2013 de libellen en waterjuffers van het Koornmolengat inventariseren.

Kortom er is genoeg te doen op het gebied van tellingen en inventarisaties en er is voor elk wat wils bij! Laat ons dus maar weten wat je wilt gaan doen, je vindt onze contactgegevens op pagina 4. We staan te trappelen om je in te wijden in het fantastische tel- en inventarisatiewerk.

De zwamvlok Rotta Onderzoek.

De onderzoekswerkgroep van Rotta blijft uitbreiden, we zijn steeds aantrekkelijker voor steeds meer natuuronderzoekers van verschillend pluimage! We lijken wel een beetje op een gestaag uitdijende zwamvlok! Cor Noorman heeft zich samen met zijn vrouw Ilona de laatste jaren toegelegd op het onderzoek aan paddenstoelen. Samen kan je ze in het veld tegenkomen met gebogen hoofden intensief de grond afspeurend op zoek naar de vruchtlichamen van de veelal onzichtbare schimmels. Schimmels zijn de echte opruimers in de natuur. Waar het bij de vogels in Nederland gaat om hooguit een paar honderd soorten zijn er bij de paddenstoelen een paar duizenden soorten. Sommigen daarvan zijn eenvoudig te herkennen, bv. de Vliegenschwam terwijl anderen uitsluitend determineerbaar zijn na uitgebreid microscopisch onderzoek. Cor en Ilona zijn beiden inmiddels gevorderde mycologen en willen graag de paddenstoelenflora in het Recreatieschap Rottemeren en omgeving in kaart brengen. In de eerste jaren van het bestaan van de vereniging heeft Cor dat al eens gedaan in het Koornmolengat. Ook nu heeft dit gebied de bijzondere belangstelling van Ilona en Cor. Samen zijn ze dan ook gestart met een hernieuwde inventarisatie van de paddenstoelenflora van dit bijzondere natuurgebiedje. De eerste interessante vondsten zijn al gedaan! In het maartnummer van dit blad zal een eerste verslag van de bevindingen van de mycologen van Rotta Onderzoek opgenomen worden.

Een stinkzwam © Jan Mudde

PADDOCK

ALLROUND CATERING

Uw visie is onze uitdaging

* **CATERING:** broodjes, hapjes, salades en buffetten

* **PARTYRENT:** verhuur van taps, tafels, glaswerk etc.

* **PARTIJEN:** in onze zaal of op een door u gekozen locatie

Paddock Catering
Hoefweg 53 - 2665 CC Bleiswijk
010-5210331

www.paddockcatering.nl

Natuurexcursie Rotta-Rangers: vruchten en zaden

Gert Jansen

Op zaterdag 15 september 2012 verzamelde zich 12 enthousiaste Rotta-Rangers bij het restaurant 't Zeeltje' in Bleiswijk om in 2 groepen een speurtocht naar vruchten en zaden te maken.

Gewapend met een nieuwe zoekkaart over de verspreiding van zaden en vruchten, een loeppotje en een plastic (diepvries)zak trokken we erop uit. Al gauw was het raak: heel veel hazelnotenrapen maar helaas hebben we geen borrelnootjes gevonden. Maar de uitgedeelde zakjes chips en dergelijke aan het eind van onze excursie bij kinderboerderij 'Het Ezelsbruggetje' waren een redelijk alternatief. Vlak bij het restaurant staat een Walnotenboom. Wat we ook omhoog tuurden, we hebben maar één walnoot zien hangen. De bramen, die we onderweg vonden, waren echt niet te pruimen (!). De Bosaardbeitjes waren best lekker. Bij het water hebben we de rietpluimen eens goed bekeken: ze zaten vol met zaadjes. Terwijl overal de Schaatsenrijders wegrenden (over het water) vonden we de zaaddozen van de Gele lis. De zaden hebben een omhulsel van kurk, zodat ze heel lang in het water kunnen blijven drijven. Ook bij het Harig wilgenroosje zag je overal zaadpluis, dat door de wind meegevoerd wordt. Hetzelfde idee heb je bij de uitgebloeide Paardenbloem. Als je in één keer alle zaadpluisjes wegblaast, word je 100 jaar (zeggen ze).

Natuurlijk hebben we de helikoptertjes van de Veldesdoorn uitgetest. De helikoptertjes van de Gewone esdoorn cirke-len nog beter: test het zelf maar uit! De vlijmscherpe Speerdistels zaten ook vol met zaadpluis. We hebben de wind maar even geholpen. Natuurlijk hebben we ook bomen en struiken gezien met besjes. De Meidoorn zat vol met rode besjes en de Vlier had een heel scherm met zwarte besjes. Vogels zijn er gek op. Ze poepen de zaadjes weer ergens uit met de kans op een nieuw struikje of boompje. Het was even zoeken, maar de eikels van de Zomereik hebben we ook gevonden. Wist je dat de Gaai er wel zo'n 5.700 verstopt en dat hij of zij ze later niet allemaal meer weet terug te vinden?

De enthousiaste deelnemers met de oogst van de excursie. © Piet Mulder

Tijdens de drinkpauze heeft één groep nog allerlei andere vruchten en zaden gezien, zoals de Paardenkastanje in verschillende stadia en de rozenbottel. Na afloop hebben we op het terras van 'Het Ezelsbruggetje' heerlijk in het zonnetje gewacht op de ophaalploeg.

Rotta-Rangers: Zorg goed voor de Egels, want ze worden steeds zeldzamer

Ben Huber

Egels zijn erg leuk om te zien. Helaas kun je ze niet aaien, want ze hebben lange stekels. Als een egel bang wordt, rolt hij zich op tot een bal. Dan kun je hem niet meer oppakken. Ook een Vos, die hem mee wil nemen om op te eten, kan er dan niets meer mee. Als het nodig is, kan hij zo wel een paar uur blijven liggen. Maar meestal is het gevaar wel eerder geweken. Een volwassen Egel heeft zo'n 5 tot 6 duizend stekels, die alle kanten op wijzen. De stekels zijn lang en gestreept van kleur. Egels hebben last van parasieten. De stekelvacht is lastig te verzorgen, waardoor Egels vaak last hebben van teken en mijten. Veel Egels worden door auto's en maaimachines overreden.

Egels gaan elk jaar in winterslaap. Zo kunnen ze tijdens de winter overleven zonder energie te hoeven besteden aan het zoeken van voedsel. Voedsel is dan namelijk veel moeilijker te vinden. In de herfst verzamelen Egels een hoop droge bladeren, gras en mos onder een struik of achter een schuurtje. Daaronder doen zij vanaf oktober/november hun winterslaapje. Om zonder voedsel door hun winter-slaap te komen eten ze eerst hun buikje goed vol. Zo hoeven ze geen voedselvoorraad voor de winter aan te leggen. Ze eten enkele maanden gewoon helemaal niets en blijven in leven op hun vetreserves. Ze ademen nog maar één keer per 2 tot 3 minuten. Soms worden ze tussendoor wakker

Een egel wordt makkelijk slachtoffer in het verkeer.

en veranderen zelfs van nest. Als de temperatuur in de nacht stijgt en er weer voldoende voedsel is, worden de Egels weer wakker. De winterslaap kan tot april/mei duren. Wil je een Egel ontmoeten dan moet je in de zomer eens een schoteltje met kattenvoer (geen melk, want dat is slecht voor ze) in de tuin zetten. Als het donker wordt, komen ze misschien wel op bezoek. Met een beetje geluk hoor je ze van te voren al rondsnuffelen. De volgende dag komen ze meestal weer op dezelfde tijd terug. Ik heb zelfs meegeemaakt dat onze kater stond te kijken hoe zijn bak leeg werd gegeten. Vlak daarvoor was hij al met zijn snuit in aanraking gekomen met de stekels van het Egeltje en daarvan geschrokken.

Wat eten Egeltjes? Ze eten vlees en kunnen wel veertig slakken per dag eten. Ze zijn niet kieskeurig. Het liefst eten ze slakken, kevers en wormen. Maar ook jonge muizen, kikkers, padden, vruchten en paddenstoelen lusten ze wel.

Hoe ziet een egelvriendelijke tuin eruit?

Egeltjes leven graag in de buurt van huizen, in tuinen en parken. Daar kunnen ze een goede schuil-plaats en veel voedsel vinden. Egels zijn nuttig in de tuin. Zij eten slakken en ander ongedierte op.

Het is belangrijk dat een Egel niet is opgesloten. Een schutting of hek sluit de Egel op in de tuin. Een heg is beter. Egels kunnen dan van ene naar de andere tuin en naar andere groene plekken. Een heg geeft ze ook beschutting. Egels moeten in de tuin een stapel hout of een bos takken hebben, waar ze een nest onder kunnen maken. Een composthoop is ideaal. Ze vinden daar dan slakken en kunnen het als slaapplek gebruiken. Bij het leeghalen van een composthoop moet wel eerst worden gecon-troleerd of er geen Egel (soms zelfs met jongen) een nest in heeft gemaakt. Egels vinden het fijn om door dichte begroeiing te lopen. Dat geeft ze beschutting. Een rommelhoekje met wilde planten en struiken geeft ze de ruimte er tussen te kruipen.

Egels zijn wel goede zwemmers, maar kunnen verdrinken in tuinvijvers met een rechte oever. Ze kunnen er dan niet meer uit komen. Heb je een vijver, help ze dan met een loopplankje of wat kiezelstenen.

Egelrol

Stekelwaardigheden

- Egels hebben een piepklein staartje, dat zij verborgen houden tussen hun stekels.
- Egels kunnen heel erg hard lopen. Ze lopen wel twee meter per seconde.
- Egels kunnen allerlei geluiden maken. Ze kunnen snurken, snuiven, snuffelen en smakken.
- In de lente krijgt mama Egel ongeveer 4 tot 6 jongen. Maar het kunnen er ook 10 zijn.

Na september worden er dan vaak nog eens een paar jongen geboren. Die worden dan meestal niet groot genoeg om de winter levend door te komen.

- Egelbaby's worden kaal en blind geboren. De eerste weken drinken ze alleen melk bij hun moeder. Al snel nadat ze zijn geboren worden de stekeltjes goed zichtbaar. Na enkele dagen groeien daar de bruine jeugdstekels tussen.

Welke Egeltjes hebben hulp nodig?

- Een gewonde Egel.
- Een Egel die onrustig, vaak in rondjes blijft lopen, omvalt en wankel loopt.
- Een half verdrinken Egel.
- Een Egel die suf blijft zitten, ook als hij wordt aangeraakt.
- Een Egel die nog warm is maar gestrekt, met dichte ogen, blijft liggen.
- Een Egel die in een net verstrikt is.
- Een Egel die hoest of vieze ogen heeft.
- Een Egel in een verstoord winternest, waar hij niet meer in kan blijven.
- Egelbaby's hebben dringend hulp nodig als hun moeder om de een of andere reden niet (meer) voor ze kan zorgen.
- Egels die bij aanvang van de winter te mager zijn. Ze komen de winter vaak niet door zonder hulp.

In ons land zijn tientallen opvangcentra voor zieke of gewonde Egels. Zij zorgen ervoor, dat ze weer beter worden en teruggezet kunnen worden in de natuur. Alleen de opvangcentra mogen Egels opvangen. De Egel is namelijk een wild en beschermd dier, dat je dus niet zelf mag opvangen of houden.

Digitaal of papier: aan u de keus!

Enkele jaren geleden is u, als lid, gevraagd of u van een papieren verenigingsblad wilde overstappen naar een digitale versie. Iets minder dan de helft van de leden heeft daar toen voor gekozen. Inmiddels is Aves Visum natuurlijk omgebouwd tot een volwaardig verenigingsmagazine, deels in kleur en op A4-formaat. We kunnen ons dus voorstellen dat er onder onze digitale lezers nu mensen zijn die weer liever een papieren exemplaar willen hebben om te lezen en te laten lezen. Het is weer een blad geworden om trots op te zijn! Wilt u voortaan uw verenigingsblad weer op de mat horen ploffen om er vervolgens eens lekker doorheen te bladeren in uw makkelijke stoel? Stuur dan een email naar Cor van de Lustgraaf puravid@kpnplanet.nl met daarin duidelijk uw naam en uw wens om Aves weer op papier te ontvangen. Dan heeft u volgend jaar ons prachtige blad weer op de salontafel liggen!

Ruimtelijke ontwikkelingen in de Noordrand

Jaap van Lien

We hebben weer een nieuw kabinet, dat is u vast niet ontgaan. De kranten en de T.V. stonden er bol van. Alle voornemens van de coalitie laat ik hier voor wat ze zijn; u hebt het allemaal uitvoerig kunnen volgen. Ik wil alleen drie punten uit het regeerakkoord noemen die ook voor ons als natuurbeschermingsorganisatie van belang zijn.

In de eerste plaats het niet noemen van de A13/A16. Dat in tegenstelling tot de Blankenburgtunnel waarvan klip en klaar wordt gezegd dat de bouw doorgaat. Het zegt allemaal nog niets, er moet nog een beslissing genomen worden, maar het zou kunnen dat de snelweg toch niet zo hoog op de lijst van prioriteiten staat. Een tweede en voor ons wel heel belangrijk punt is de mededeling dat de aanleg van de Ecologische Hoofdstructuur inclusief de verbindingzones gewoon volgens afspraak uitgevoerd gaat worden. Er wordt meer tijd voor genomen maar er wordt niet in geschraapt! In de derde plaats is de mededeling van belang dat de afspraak uit het voorjaar, om 200 miljoen extra aan onderhoud en beheer van natuurgebieden te besteden, gehandhaafd blijft. Lokaal zijn er gelukkig ook een paar groene lichtpunten te ontdekken ondanks de financiële misère waarin we zijn beland. Het gaat om de Groenzoom en het Triangelpark.

Groenzoom Berkel/Pijnacker

Ondanks alle bezuinigingen wordt er nog steeds gewerkt aan de groene uitstraling van Lansingerland. Want dat was toch één van de uitgangspunten bij de start van de nieuwe gemeente. Lansingerland zou een Parkstad worden en daarnaast ook nog een vrijetijdsgemeente! Daar heb je groen en ruimte voor nodig. Plannen waren er in overvloed, ze zijn er trouwens nog steeds en er gebeurt ook nog wat. De Groenzoom Berkel/Pijnacker begint langzaam maar zeker vorm te krijgen. Er wordt gewerkt aan een brede vaart van 7 km lang met een forse rietkraag die de functie krijgt van groene verbindingzone. Er komt een fietspad langs dat wordt aangekleed met bomen en struiken. In de vorige Aves Visum heb ik al aangegeven dat wij niet akkoord gaan met het voorstel om langs dat fietspad uitsluitend populieren aan te planten. Bij het gesprek dat wij begin oktober hadden met de bedenkers van dat idee hebben wij ingebracht dat voor ons de beplanting langs het fietspad een versterking moet opleveren van de ecologische verbinding door het gebied. Bomen moeten een relatie hebben met de directe omgeving. Langs een gebied met weidevogels plant je bijv. geen hoge bomen maar hooguit knotwilgen. De bomen die je gebruikt moeten ook zelf een hoge natuurwaarde hebben, bomen zoals lindes en Zomereiken. Overeenstemming hebben we ter plekke niet bereikt. Daarvoor lagen de meningen te ver uiteen. Begin december zal de hele klankbordgroep zich over een definitief voorstel buigen. De vraag wie dit nieuwe 560 ha grote groengebied moet gaan beheeren zal binnenkort ook beantwoord moeten worden. Staatsbosbeheer was voorzien als beheerder, zonder kosten voor de gemeenten, maar viel af door de bezuinigingen van het vorige kabinet. De provincie wil het onder-

houd voor bijna 7 miljoen euro afkopen. De beide gemeenten moeten dan zelf de beheerskosten gaan dragen. Het ziet er naar uit dat de gemeenten het aanbod van de provincie zullen accepteren. Voor het beheer hebben zich intussen verschillende gegadigden gemeld. Wie het ook wordt, het zal in ieder geval een onafhankelijke organisatie moeten zijn die voldoende kennis in huis heeft om de natuurwaarden in de Groenzoom te verhogen en er tegelijkertijd voor te zorgen dat het voor de recreanten een aantrekkelijk gebied wordt.

De bestaande kassen vormen soms een knelpunt bij de ontwikkeling van de Groenzoom. © Jaap van Lien

Triangelpark

Intussen is er ook aan de andere kant van de gemeente Lansingerland enige beweging te verwachten. Door een subsidie van de stadsregio van 1,3 miljoen euro kan de eerste fase van de aanleg van het Triangelpark van start gaan. Voor alle duidelijkheid, bij het Triangelpark gaat het om de driehoek tussen de N209, de Bergweg Zuid en de Wildersekade (het gebied naast de Rogam in Bergschenhoek). Misschien moet ook de A13/A16 er nog doorheen maar in ieder geval moet het gebied groen ingericht worden. De eerste fase betreft de aanleg van een fietspad en van een ecologische verbindingzone. Het is de ontbrekende schakel tussen de Vlinderstrik en Park de Polder enerzijds

Faunapassage in aanleg onder de N209 tussen Park de Polder en het Triangelpark. © Machiel Brinkhorst

en het Lage Bergse Bos anderzijds. Tussen Park de Polder en het Triangelpark wordt een natte en droge faunapassage aangelegd tegelijk met de verbreding van de Doenkade. Hoe er een soortgelijke verbinding moet komen tussen Triangelpark en het Lage Bergse Bos is nog duister. De toegekende subsidie is wat ons betreft alvast winst voor de natuur in onze omgeving!

Rotta Natuurwerk

Rien van der Vorm

Na de gedwongen zomerrust is de werkgroep Rotta Natuurwerk in september weer van start gegaan in de Wiebertjes. De groep is inmiddels weer 2 man en 2 vrouw groter, wij begroeten Sjaak, Carlo, Marijke en Anneke en hopen dat zij zich bij ons thuis voelen. Ik kan al zeggen dat de eerste indrukken zeer positief zijn.

We zijn begonnen met het maaien van het natuurpad. Door de enorme bramengroei was het pad helemaal overwoerd. Klaas en John zijn weken in de weer geweest met de bosmaaier, door het monteren van een speciaal z.g. shreddermes zijn de bramen nu met weinig moeite te verslaan. De anderen moeten het doen met een ouderwetse zeis, verschillende veldjes waar we de groeiomstandigheden voor kruidenrijk grasland willen verbeteren zijn gemaaid. Opgaande wilgen langs het pad zijn kort gezet, GZH gaat hier een nieuwe natuurvriendelijke oeverbescherming maken. Veld 9 moest als laatste nog van alle bomen ontdaan worden, nu is het hele middengedeelte een prachtig rietland aan het worden. In het Koornmolengat zijn de rietveldjes gemaaid en gaan we de volgende keer wat hakhout terugzetten.

Het prachtige Koornmolengat © Klaas Verschoor

Zaterdag 3 november was de Nationale Natuurwerkdag, ook wij doen daar aan mee. De wilgen langs het Trefpuntplasje zijn weer kort gezaagd, de takken worden gebruikt bij het Hoekse Moerasbos. Daar gaan we een vlechtwerk maken langs de rietoever, vooral bedoeld om de honden uit het water te houden. Dit zal rust geven voor de vele watervogels die in dit mooie plasje vertoeven. Ook op de natuurwerkdag is een groep van een bevriende milieugroep uit de gemeente Zuidplas in het Nessebos aan de slag gegaan. Hier willen we het berkenbos een wat meer natuur-

lijker karakter geven. Het Nessebos is bedoeld als natuurbos, maar bij de aanleg - nu 15 jaar geleden - is er iets niet goed gegaan. De bomen staan te dicht op elkaar, ze groeien daardoor als dunne staken naar boven, op de bodem groeit niets. Door hier en daar bomen weg te halen gaat het er een stuk beter uit zien.

Donderdag 8 november kregen we bezoek van de onderhoudsmensen van GZH, zij kwamen met hun antwoord op onze voorstellen om meer natuurwaarde in het recreatiegebied te krijgen. GZH heeft onze voorstellen overgenomen. Rotta Natuurwerk heeft in ieder geval voor 10 jaar werk in het vooruitzicht.

Ik sluit af met de melding dat weer 2 nieuwe vrijwilligers ons gaan helpen; de groep bestaat nu uit 18 enthousiaste vrouwen en mannen.

Geef uw e-mailadres door

Wij sturen regelmatig nieuwsflitsen met aankondigingen van ledenavonden, excursies e.d.. Ontvangt u geen nieuwsflits, omdat uw e-mailadres niet (meer) bekend is of gewijzigd is, dan graag een mail sturen naar puravid@kpnplanet.nl.

Oproep aan alle leden!

Jullie verenigingsgebouw, Natuurcentrum Trefpunt Rotta, wordt regelmatig verhuurd waarvan de opbrengst ten goede komt aan de vereniging. Daarnaast wordt het ook gebruikt voor het begin of einde van een wandeling in de omgeving en natuurlijk voor onze ledenavonden en de diverse cursussen en is het elke donderdag en zaterdag geopend voor het publiek.

Tot nu toe neemt een klein groepje vrouwen **JULLIE TREFPUNT** één keer in de drie maanden grondig onder handen om het gebouw schoon en leefbaar te houden voor iedereen die er gebruik van maakt.

We willen de frequentie van vier keer per jaar naar drie keer per jaar verlagen. We zouden wat versterking kunnen gebruiken en willen jullie dan ook vragen:

- 1: Wie wil ons komen helpen?
- 2: Welke dag komt u het beste uit?

Het doel is dus om 3 keer per jaar met elkaar een witte tornado door het gebouw te laten gaan: JANUARI, MEI EN SEPTEMBER

En dan gaat het nog slechts om een dagdeel, meestal de ochtend maar mochten er mensen zijn die liever de middag willen, is dit ook te bespreken.

Graag uw reactie naar Joke van der Vorm, jokevandervorm@hetnet.nl of 06-13039906

LATEN WE MET ELKAAR DE HANDEN UIT DE MOUWEN STEKEN!

Activiteitenkalender december 2012 tot en met maart 2013

ag	datum	tijd	locatie	activiteit	doelgroep	info/aanmelden bij
do		10:00-16:00	Trefpunt	wekelijks , werken bij het Trefpunt	Rotta Actief!	Jan Noppers
do		10:00-13:00	op locatie	wekelijks , natuuronderhoud	Rotta Natuurwerk	Rien van der Vorm
za		12:00-16:00	Trefpunt	wekelijks , vrije inloop	openbaar	
dec.						
za	23	12:00-17:00	n.t.b.	Excursie landschapsfotografie	Jong Rotta	Mirjam van Donselaar
jan.						
za	5	09:00-13:00	KMG	Rotta Natuurwerk	openbaar	Rien van der Vorm
ma	7	19:00-22:30	Trefpunt	Wintervogels en ganzen	Jong Rotta	Jesse Keyzer
di	8	20:00-22:00	Trefpunt	Bestuursvergadering	leden	bestuursleden
za	12	13:30-16:00	Trefpunt	Nieuwjaarsreceptie	openbaar	Rien van der Vorm, Ad Somers
za	19	10:00-12:00	EDP	Natuurwandeling Eendrachtspolder	openbaar	Aad Deurloo
za	19	13:30-15:30	Trefpunt	Dieren in de winter	Rotta Rangers	Gert Jansen
di	22	19:30-22:30	Trefpunt	Ledenavond: Eendragtspolder, het hoe en waarom.	leden	Rien van der Vorm
za	26	08:00-16:00	n.t.b.	Excursie Zeeland	leden	Henk Zomer, Jan Kees Hoek
wo	30	19:30-22:30	Trefpunt	Tellersavond	openbaar	Rotta Onderzoek
feb.						
za	2	09:00-13:00	KMG	Werken in het Koornmolengat	openbaar	Rien van der Vorm
di	5	19:00-22:30	Trefpunt	Voorjaarsplanten	Jong Rotta	Jesse Keyzer
za	9	10:00-14:00	Trefpunt	Erwtensoeuwandeling	openbaar	Aad Deurloo
zo	10	12:00-17:00	n.t.b.	Excursie voorjaarsplanten	Jong Rotta	Jesse Keyzer, Jan Mudde
di	12	20:00-22:00	Trefpunt	Bestuursvergadering	leden	bestuursleden
za	16	10:00-12:00	BZ	Natuurwandeling Bleiswijkse Zoom	openbaar	Aad Deurloo
za	23	08:00-16:00	n.t.b.	Excursie Carnisse Grienden	leden	Henk Zomer, Jan Kees Hoek
za	23	13:30-15:30	Trefpunt	Uilenballen pluizen	Rotta Rangers	Gert Jansen
di	26	19:30-22:30	Trefpunt	Ledenavond: Zoogdieren	leden	Jesse Keyzer
mrt.						
za	2	09:00-13:00	Wiebertjes	Werken in de Wiebertjes	openbaar	Rien van der Vorm
di	5	19:00-22:30	Trefpunt	Voorjaarsvogels, zang	Jong Rotta	Mirjam van Donselaar
za	09	12:00-16:00	Trefpunt	Kunstexpositie	openbaar	
zo	10	08:00-12:00	Telpost Lührs	Excursie: terug uit het Zuiden	Jong Rotta	Mirjam van Donselaar
zo	10	12:00-16:00	Trefpunt	Kunstexpositie	openbaar	
di	12	20:00-22:00	Trefpunt	Bestuursvergadering	leden	bestuursleden
za	16	09:00-14:00	Land van Belofte	Natuurwerk	openbaar	Rien van der Vorm
za	16	10:00-12:00	Akerdijkse Plassen	Natuurwandeling Akerdijkse Plassen	openbaar, vooraf aanmelden!	Aad Deurloo
do	21	20:00-22:00	Trefpunt	Cursus Vogelherkenning voor beginners	cursus	Aad Deurloo
za	23	08:00-10:30	n.t.b.	Excursie cursus Voeleherkenning	cursus	Aria van Ballegoie
di	26	19:30-21:00	Trefpunt	Algemene ledenvergadering	leden	bestuursleden
di	26	21:00-22:30	Trefpunt	Ledenavond: een jaar Akerdijk	leden	
wo	27	13:30-15:30	Trefpunt	Struinen door de natuur	Rotta Kapoentjes	Gert Jansen
za	30	08:00-16:00	n.t.b.	Excursie Ierseke Moer	leden	Henk Zomer, Jan Kees Hoek

Het meest actuele Rottanieuws vindt u op de website www.rotta-natuur.nl, bij het tabblad "agenda". Hier is ook verdere informatie over de activiteiten te vinden. Even het item in de agenda aanklikken en u weet alles wat u weten moet!

En nog heter van de naald op onze eigen Facebook-pagina, deze wordt vaak al live vanuit het veld gevoed met informatie en beeldmateriaal!!
www.facebook.com/groups/383452185016915/ .

Toelichting activiteitenkalender

In de activiteitenkalender staan de activiteiten voor het komend kwartaal die bij het ter perse gaan van dit nummer bekend zijn. Kijk op de website voor de meest actuele informatie. Hebt u geen internet, of na het raadplegen van de website nog vragen? Neem dan contact op met de persoon die bij de activiteit vermeld staat.

Neem bij wandelingen en excursies altijd uw verrekijker mee. Eventueel is er een verrekijker te leen mits u dit tijdig aangeeft. Stem schoeisel en kleding af op het te bezoeken terrein en het weer. Bij deelname aan Rotta Actief! en Rotta Natuurwerk is het verstandig om vooraf even contact op te nemen om kleding en schoeisel af te stemmen op de te verrichten werkzaamheden.

Bij auto-excursies rijden we zoveel mogelijk met elkaar mee. We streven er naar passagiers zo gelijk mogelijk te verdelen over de beschikbare auto's. Benzinekosten worden door alle inzittenden gedragen. Passagiers betalen per persoon € 0,10 per gereden kilometer, ongeacht het aantal inzittenden. Als iemand per se met de eigen auto wil rijden, en daardoor geen passagiers heeft, zijn de benzinekosten geheel voor eigen rekening. Chauffeurs die passagiers meenemen moeten een inzittendenverzekering hebben afgesloten. Consumpties en entreegelden zijn voor eigen rekening.

Doelgroepen

Openbaar	leden en niet-leden zijn van harte welkom, aanmelden niet nodig.
Ledenavond	alleen voor leden en donateurs, aanmelden niet nodig.
Cursus	alleen voor cursisten, dus vooraf aanmelden en betalen.
Rotta Onderzoek	inventariseerders en mensen met interesse voor onderzoek aan flora en fauna
Rotta Actief!	de werkploeg op donderdag, leden en niet-leden mogen meehelpen.
Rotta Natuurwerk	leden en niet-leden kunnen mee komen werken in de natuur, aanmelden niet nodig.
Rotta Varia	leden en niet-leden zijn van harte welkom, aanmelden niet nodig.
Rotta Kapoentjes	leden en niet-leden tussen 4 t/m 6 jaar zijn welkom, aanmelden vooraf noodzakelijk, vol is vol.
Rotta Rangers	leden en niet-leden tussen 7 t/m 12 jaar zijn welkom, aanmelden vooraf noodzakelijk, vol is vol.
Jong Rotta	leden en introducees vanaf 13 jaar zijn welkom, aanmelden niet nodig.
Wandeling	leden en niet-leden zijn welkom, aanmelden niet nodig.
Excursie	alleen leden, vooraf aanmelden, uiterlijk drie dagen voor de datum.
Weekend	alleen leden, vooraf aanmelden noodzakelijk, zie instructies bij weekend.

Locaties, informatie en aanmeld-adressen indien vooraf aanmelden nodig is

Afkorting	Plaats/gebied	Informatie bij	e-mailadres	Telefoon
BZ	Bleiswijkse Zoom	Aad Deurloo	a.j.deurloo@gmail.com	06 - 410 435 62
EDP	Eendragtspolder	Jan Mudde	jan.mudde@gmail.com	06 - 110 182 25
HBB	Hoge Bergse Bos	Aria van Ballegoie	ariavanballegoie@gmail.com	010 - 455 22 61
KMG	Koornmolengat	Aad Deurloo	a.j.deurloo@gmail.com	06 -410 435 62
LBB	Lage Bergse Bos	Rien van der Vorm	rienvandervorm@hetnet.nl	079 - 593 12 62
ZHP	Zevenhuizerplas			
Rotta Actief!	Trefpunt Rotta	Jan Noppers	jannoppers@gmail.com	010 - 418 47 76
Rotta Kapoentjes	Trefpunt Rotta	Gert Jansen	jansen.gert@gmail.com	010 - 511 57 20
Rotta Rangers	TrefpuntRotta	Gert Jansen	jansen.gert@gmail.com	010 - 511 57 20
Rotta Onderzoek	diverse locaties	Jesse Keyzer	jessekeyzer@gmail.com	06-385 953 04
Jong Rotta	Trefpunt Rotta	Mirjam van Donselaar	mirjamvondonselaar@gmail.com	06 - 292 098 09
Rotta Varia	Trefpunt Rotta	Ad Somers	ad.somers@hetnet.nl	06 - 229 085 77
Rotta Natuurwerk	diverse locaties	Rien van der Vorm	rienvandervorm@hetnet.nl	079 - 593 12 62

Excursies en weekenden, informatie en aanmelden bij

Henk Zomer	h.zomer5@upcmail.nl	010 - 455 10 20
Jan Kees Hoek	j.k.hoek@versatel.nl	010 - 418 10 31

Vertrekpunten wandelingen, tenzij anders aangegeven

BZ	parkeerplaats bij restaurant 't Zeeltje, Kooilaan 3, 2665 KR Bleiswijk
EDP	parkeerplaats bij Zevenhuizerplas, Middelweg, Zevenhuizen
HBB	parkeerplaats Outdoor Valley, Hoeksekade 141, 2661 JL Bergschenhoek of Trefpunt Rotta
KMG	brug over de Hennipsloot bij restaurant De Roerdomp, Tweemanspolder 12, 2761 ED Zevenhuizen
LBB	bij restaurant 't Hoekse Hout, Bergse Bosdreef 6, 2661 GN Bergschenhoek
ZHP	bij restaurant De Strandgaper, Strandweg 1, 2761 DM Zevenhuizen

Kijk voor de meest actuele stand van zaken altijd op de website! <http://www.rotta-natuur.nl/content/view/329/63/>

Rotta geniet van, onderzoekt, beheert en beschermt de natuur in Lansingerland, Zuidplas en de Noordrand van Rotterdam. Wordt ook lid en doe mee!!

Indien onbestelbaar retour: Hoeksekade 164, 2661 JL Bergschenhoek

MB 51 Grote Barmsijs © Chris van Rijswijk

MB 52 Witwangstern © Chris van Rijswijk

Mystery Bird

Chris van Rijswijk

MB51 is een Grote Barmsijs. Alleen 'Barmsijs' had ik ook goed gerekend. Grote Barmsijs en Kleine Barmsijs zijn formeel 2 verschillende soorten, maar er gaan steeds meer geluiden op om er één soort van te maken (zoals het voeger was). Qua DNA schijnen ze namelijk identiek te zijn. De Barmsijs kun je herkennen aan het mooie rode voorkopje en het rode waas op de borst. Dit laatste hebben trouwens alleen de mannen. De vrouwtjes missen dit kenmerk. Daarnaast hebben ze altijd 2 lichte vleugelbanen. De vogel die het meest lijkt op onze Barmsijs is Frater, maar die heeft alleen een rode stuit. Barmsijsen overwinteren weleens in ons werkgebied. Vooral in elzen kun je ze treffen. De Frater is een echte kustvogel die je kunt treffen op dijken langs de Waddenzee en onze Zeelanddelta.

MB52 is een stern. Ik heb deze foto dit voorjaar gemaakt

bij de Rotte. Deze stern komt hier niet vaak voor. Het is een zeldzame doortrekker. Ondanks dat we hem niet vaak zullen treffen is hij (in zomerkleed) niet moeilijk te herkennen. De stern is erg donker, met uitzondering van zijn witte wang. Vandaar zijn naam: Witwangstern! De Witwangstern is familie van onze Zwarte Stern. Deze sterns noemen we moerassterns, omdat ze vaak in moerassen broeden. Normaal broeden Witwangsterns in Oost en Zuid-Europa. Dit jaar hebben er een aantal paartjes gebroed in het noorden van ons land!

Bedankt voor alle inzendingen.

Bijgaand 2 nieuwe foto's. Je kunt je oplossing naar mij mailen (cdvrijswijk@gmail.com) of zelf de antwoorden onthouden. De oplossing staat in het volgende nummer. Kijk ook eens op mijn website: www.birdshooting.nl

Succes...

MB 53 © Chris van Rijswijk

MB 54 © Chris van Rijswijk